

PŘEHLED FRANCOUZSKÉ MLUVNICE

pomůcka při výuce francouzštiny

O b s a h

Výslovnost - Prononciation (R.Zavřelová)	5
Podstatná jména- Substantifs (R.Zavřelová)	9
Přídavná jména- Adjectifs (R.Zavřelová)	13
Zájmena- Pronoms (R.Zavřelová)	15
Číslovky- Adjectifs numéraux (R.Zavřelová)	22
Slovesa - Verbes (O.Chybová)	26
Abecední přehled nejpoužívanějších sloves	38
Příslovce - Adverbes (O.Chybová)	46
Předložky- Prépositions (R.Zavřelová)	48
Spojky - Conjonctions (R.Zavřelová)	50

Autorky děkují za nezištnou pomoc a cenné připomínky paní Martě Kyzlinkové, prof. PhDr. Jaroslavu Fryčerovi, CSc., panu Marcelu Musiolkovi a francouzské lektorce mademoiselle Christelle Seguenot.

Zkratky cizích slov použitých v textu

<i>m</i>	maskulinum	mužský rod	sg.	singulár	jednotné číslo
<i>f</i>	femininum	ženský rod	pl.	plurál	množné číslo
<i>n</i>	neutrum	střední rod			

Výslovnost - Prononciation

A - Výslovnost a pravopis jednotlivých hlásek

Francouzská abeceda

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
[a]	[bɛ]	[sɛ]	[dɛ]	[ɔ]	[ɛf]	[ʒɛ]	[aʃ]	[i]	[ʒi]	[ka]	[el]	[em]

n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z
[en]	[o]	[pɛ]	[kɛ]	[er]	[es]	[tɛ]	[u]	[vɛ]	[dublɛ]	[iks]	[igrek]	[zed]

B - Přehled francouzských hlásek

Francouzština, na rozdíl od češtiny, je jazyk s převahou samohlásek.

SAMOHLÁSKY

Ve francouzštině existuje 15 základních samohlásek, v češtině jich máme pouze 5. Teoreticky existuje ještě rozdíl mezi předním a zadním a, který však sami Francouzi v běžné praxi opomíjejí. Nebereme jej zde proto v úvahu. Francouzské samohlásky se dělí na ústní a nosové.

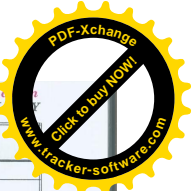
výslovnost

a/ Ústní.

- [i] - píšeme: **i, y**. (**idée** - myšlenka, **tyran** - tyrán). Výslovnost francouzského [i] je napjatá. Koutky úst roztáhneme do stran, jako bychom se chtěli usmát a vyslovíme české [i].
 - psaná podoba: **u** (**une** - jedna, člen). Jde o hlásku zaokrouhlednou, jazyk se nastaví jako při českém [i]. Obdobou hlásky je německé [ü].
 - v písmu: **ou** (**jour** - den). Rty zaokrouhlíme a posuneme vpřed ještě více než při českém dlouhém [ü].
- [e] - zavřené **e**
 - v písmu: **é** (**bébé** - miminko), **er, ez** (**parler** - mluvit, **parlez** - mluvte), **es** (jen v mn. č. u členů a zájmen: **les** - člen určitý, **mes** - můj, mé). Podobá se napjatosti rtů českému [i].
 - otevřené **e**
 - v písmu: **è** (**frère** - bratr), **ê** (**tête** - hlava), **ei** (na konci slov: **paquet** - balíček), **e + 2 souhlásky** (**il mette** - pokládá, dává), **e + souhlásky vyslovená** (**perle** - perla), **ais, ait** (je **parlais** - mluvil jsem), **ei** (**veine** - žíla). Ústa nastavíme na a, ale vyslovíme [e].
- [ɛ] - nestálé polyhlabivé **e**
 - v písmu: **e** bez akcentu v nepřívzvučné slabice, pokud za ním následují dvě souhlásky a na konci jednoslabičných slov (**médecin** - lékař, **que** - aby, **že, co**). Rty jsou zaokrouhleny jako při otevřeném [o], ale mluvidla nejsou tak napjatá (**ce - to, me** - předmětní tvar zájmena já).
- [ø] - zavřené
 - písemná podoba: **eu** na konci slova (**peu** - málo, **eux** - oni, **deux** - dvě, **oeuf, oeufs** - vejce sg. i pl. apod.)
 - vyslovíme [e] a při tom silně zaokrouhlíme rty
- [ø] - otevřené
 - písemná podoba: **eu**, následuje-li za ním vyslovená souhláska **neuf** (devět), **oeuvre** (dílo). Základem artikulace je postavení jazyka jako při [e], ale rty jsou zaokrouhleny (méně ovšem, než při výslovnosti [ø])
- [a] - v písmu a (**madame** - paní)

b/ Nosové.

Výslovnost je přibližně stejná jako u příslušné samohlásky otevřené, pouze vzduch uniká současně ústy i nosem. Po vyslovení samohlásky máme náběh na vyslovení [n], které však ve francouzských slovech zůstává nevysloveno.

Výslovnost - Prononciation
SOUHLÁSKY

aná podoba	Výslovnost	Příklady
in, ain, ein	[ɛ]	pin m (borovice), pain m (chléb), serain (klidný, mírný)
en po i		bien (dobře)
im, aim		pimpant (vkusný, elegantní), faim f (hlad)
eim		Reims [rɛ̃] - Remeš
en, an	[ɑ̃]	blanc (bílý)
em, am		emmener (odvést)
on, om	[ɔ̃]	bon (dobrý)
un	[œ̃]	un (člen; jeden), brun (hnědý), chacun (každý)
um		parfum m

Abychom nosovku mohli vyslovit, nesmí po **n** nebo **m** následovat další samohláska a také **n** a **m** nesmí být zdvojené.

Délka samohlásek
není ve francouzštině rozhodující, nemá vliv na význam slova.

Samohlásková znaménka - akcenty.
/ accent aigu je ostrý akcent, vyskytuje se jen nad **e** a označuje jeho zarvenost: **café** (káva), **thé** (čaj)
\ accent grave je tupý akcent - zpravidla bývá nad **e**; označuje, že **e** se vysloví otevřeně. Ztrídka je nad **a** nebo **u**, kde však nemá žádný vliv na výslovnost: **à** (v, k), **déjà** (již), **où** (kde, tam)
^ accent circonflexe je složený akcent, může stát nad kteroukoliv samohláskou, vyjma **y**. Nad **e** označuje otevřenost, nad **o** zarvenost. Nad ostatními samohláskami znamená délku (mimo postavení na konci slova).

SOUHLÁSKY

Francouzština má pouze 17 souhlásek na rozdíl od češtiny, kde je jich 25. Souhlásky na konci slov se většinou nevyslovují, kromě **l**, **f**, **c**, **r**, jejichž výslovnost bývá zachována. Následuje-li po souhláse na konci slova němé (pohyblivé) **e**, její výslovnost bývá zachována a je znělá: **crabe** (krab), **mode** (móda). Hláska **h** se ve francouzštině nevyslovuje, v písmu se však zaznamenává a je třeba rozlišovat tzv. němé a dýšné **h**. Němé **h** (**h muet**) ve výslovnosti zcela opomíjíme: **l'hôtel** (hotel), **cet hôpital** (tato nemocnice), **un nouvel hasard** (nová, další náhoda); dýšné **h** (**h aspiré**) bývá významné. Na jeho místě vzniká něco jako český **řaz** (např. ve slově „poušť“). Proto před ním nikdy nedochází k elizi: **la hache** (sekyra), **ma hache**, **le hangar** (kúlna, hangár), **un nouveau hangar** (nová kúlna).

Tabulka pravopisu a čtení francouzských souhlásek

Psaný znak	Poznámka	Výslovnost	Příklady
c	před e, i, y	[s]	Cécilie , cynique (cynický)
c	všude jinde	[k]	cacao m (kakao), coopérer (spolupracovat)
ch	- ve fr. slovech	[ʃ]	chocolat m (čokoláda)
	- ve slovech později převzatých, zvl. z řečtiny	[k]	chêne m (dub), chlore m (chlór)
g	- před e, i, y	[ʒ]	général m (generál), girafe m (žirafa)
gn		[ɲ]	magnifique (velkolepý)
g	- v řeckých slovech	[gn]	cognitif (poznatelný), gnoséologie f (gnoseologie)
g	- všude jinde	[g]	gare f (nádraží), grand (velký)

Výslovnost - Prononciation
SOUHLÁSKY

Psaný znak	Poznámka	Výslovnost	Příklady
gu	- u označuje výslovnost [g]	[g]	guerre f (válka)
h	na začátku slov rozlišujeme: a) h muet (němé h) b) h aspiré (dýšné h)	[-]	neče se: dehors [deɔr] (venku), l'hôtel m (hotel), l'homéopathie f (homeopatie), la Hongrie (Maďarsko), la hache (sekyra)
j		[ʒ]	jardin m (zahradka), jeune (mladý)
ill	po souhláse před němým e nebo samohláskou	[ij]	file f (dívka), paillé f (sláma), billet m (lístek)
-l	tam, kde slovo končí na -ail [aj], eil [ej] a euil [œj]	[j]	travail m (práce), pareil (podobný), fauteuil m (křeslo)
m, n	uzavírá-li předcházející slabiku, označuje pouze nosovost předcházející samohlásky (latinská koncovka um se ale vysloví [om])	[-]	exemple m (příklad), bon (dobrý), bonton m (bontón)
m	před n	[-]	nevyslovíme jej pouze v těchto slovech: automne m (podzim), condamner (odsoudit), dammer (zatržít), finak m před souhláskou n vyslovíme
p	na začátku slova, slabiky, uvnitř slova na začátku nebo konci slabiky	[p]	Pierre (Petr), la pin m (křídák), lampe f (lampa), septembre m (zář)
	většinou na konci slova	[-]	champ m (pole), camp m (tábor)
pt, ps	před souhláskou t se někdy p nevyslovuje, také před s	[-]	např.: se pt (sedm), computer (počítat), sculpteur m (sochař), exemplar (vyjmout), temps m (čas)
ph		[f]	philosophie f (filosofie)
q, qu	ve francouzských slovech	[k]	quartier m (čtvrť), quarantaine f (asi 40, karanténa), coq m (kohout)
qua	ve slovech přejatých později	[k ^a]	quatre (za čtvrté), équation f (rovnice)
qui	v později přejatých slovech	[k ^{hi}]	équilatéral [ek ⁴ ilateral] (rovnostranný), ale , équilibre m [ekilibr] (rovnováha)
s	mezi dvěma samohláskami	[z]	pause f (pauza), oser (odvážít se)
	na začátku slov a nestojí-li mezi dvěma samohláskami	[s]	Simone (Simona), conserve f (konzerva)
sce		[se]	sceptique [septik] (skeptický)
sci		[sj, si]	science [sjas] (věda), scie f (pila)
sch		[ʃ]	schéma m (schéma), ale , schizophrénie , f [squizofreni] (schizofrenie)
ss		[s]	haisser (klesat, snížit)

Výslovnost - Prononciation
Polosamohlásky (Polosouhlásky)

Psaný znak	Poznámka	Výslovnost	Příklady
ti	mezi samohláskami v zakončeních -tion, -tial, -tient, -tier nebo uprostřed slova -ti + samohláska	[sj]	no tion f (zmínka), initia l (počáteční), patient (trpělivý), intier a d qch (obeznámit koho s čím), rati onnel (rozumný), ale : centième [sãtjem] - stý, partie f [partj] - partie
w	ve slovech přejatých z angličtiny	[u]	watt [ˈat] - wat
w	ve slovech přejatých z němčiny	[v]	Wagner [vagne:r]
x	na začátku a uprostřed slova, kromě předpony ex- před samohláskou	[ks]	xénophobie f (xénofobie), taxi m (taxík), ale : exercice m [egzɛrsis] - cvičení
	na konci slova jen výjimečně v předponě	[ks]	codex (kodeks)
	ex + souhláska	[ks]	excuse f (omluva)
	ex + samohl. + h	[gz]	exhorter [egzɔrtɛ] - povzbuzovat
	v předponě hexa-	[gz]	hexagone m (šestiúhelník)

Polosamohlásky (Polosouhlásky)

V písmu jsou zaznamenány jako samohlásky, jejich výskyt je podmíněn za nimi následující samohláskou, v níž spočívá těžiště slabiky.

- [i] **radio** [radjo], **papier** [papje]
- [ú] **nuit** [nít], **bruit** [brít]
- [u] **toilette** [tuálet], **François** [frãsã]

B Přízvuk, intonace, vázání

Přízvuk
Na rozdíl od češtiny, kde máme přízvuk na první slabice, je ve francouzštině přízvuk na poslední slabice slova nebo rytmické skupiny (= skupina slov těsně spjatých významem). **Salut. Salut Monique.**

Intonace

- Věta oznamovací
 - Jestliže je věta tvořena jedinou rytmickou skupinou, intonace je klesavá: **Elle parle français.**
 - Tvoří-li věta několik rytmických skupin, hlas na konci každé rytmické skupiny stoupá a teprve v závěru věty je intonace klesavá: **Elle parle français ↑, je parle anglais ↑, vous parlez russe ↓.**
- Věta tázací
 - Otázka intonací **Vous chantez bien?** Je potřeba dostatečně stoupnout hlasem, jinak může dojít k záměně s větou oznamovací.
 - Otázka inverzí **Part-il?** U sloves, která ve 3. osobě sg. končí v písmu na samohlásku, se vsouvá vlnadné -t: **Chante-t-il bien?**
 - Otázka pomoci est-ce que: **Est-ce que vous chantez bien?** Intonace zde rovněž stoupá, ovšem ne již tak výrazně.
- Věta rozkazovací
 - Vyjádří-li věta rozkazovací příkaz nebo zákaz, hlas rychle klesá **Fais-le! Ne-le-fais pas!**
 - Jedná-li se o pobídku, povzbuzení, je intonace stoupavá **Ne vous gênez pas!**

Podstatná jména - Substantifs

Vázání
Členění francouzské promluvy do logických celků, tzv. rytmických skupin se zcela přirozeně projevuje i ve výslovnosti. Dochází ke dvěma základním jevům
a) navazování (enchaînement)
- spojují se dvě samohlásky na předu slova
Elle est très peu éloquente. - Je velice málo výřečná.
- slovo, začínající samohláskou se napojí na konečnou souhlásku slova předcházejícího:
Elle a une auto - Má auto.
b) vázání (liaison): Při napojení slova dojde k oživení souhlásky slova předšlého, která by se jinak nevyslovila
les élèves (žáci) Ale les bijoux.

Podstatná jména - Substantifs

Před podst. jménem ve francouzštině stojí zpravidla člen
Člen určitý vyjadřuje, že nějaká věc je již známa z kontextu nebo, že jsme se o ní již zmínili
Člen neurčitý použijeme, jestliže se zmiňujeme o věci nebo osobě dosud neznámé, blíže z kontextu neurčené

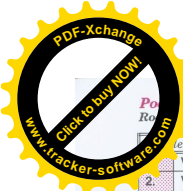
	m	f
sg.	le stylo l'avion l'hôtel	la table l'école l'hôtesses
pl.	les stylos avions hôtels	les tables écoles hôtesses

Člen dělivý
označuje neurčité množství z dělitelného celku

	m	f
sg.	du sucre de l'air de l'hydromel (medovina)	de la soupe de l'eau de l'huile
pl.	des légumes	des huitres

Člen se neklade před substantivem, stojí-li před ním číslovka nebo zájmeno: můj bratr **mon frère**, dvě knihy **deux livres**

Podstatná jména - Substantifs
Rozhodnutí podstatných jmen

členy jsou:		
1. Vlastní jména osob:	Robert, Marie, Paul	
2. Vlastní jména měst a některých ostrovů:	Paris, Madagaskar	
Pozn.: U jmen zemí žen. rodu nestojí člen určitý, jsou-li spojena s předložkou de nebo en :		
3. Názvy dnů a měsíců:	Il a voyagé de France en Angleterre. Mai est le plus beau mois de l'année. On se verra lundi.	Cestoval z Francie do Anglie. Máj je nejhezčí měsíc v roce. Uvidíme se v pondělí
4. Ustálená slovní rčení:	avoir faim	mít hlad
5. Označení povolání a národnosti:	faire attention Il est Français. Elle est devenue laborantine.	dávat pozor Je Francouz. Stala se laborantkou.
6. Ustálená spojení předložky s podst. jménem:	par exemple de bon coeur	například rád
7. Názvy knih a článků, obchodů, veřejných prostranství:	Grammaire française Épicerie Sortie	Francouzská mluvnice Potraviny Východ
8. Oslovení:	Chers amis!	Milí přátelé!
9. Po ni ... ni, soit ... soit, soit ... ou	Il n'a ni sœur ni frère	Nemá sestru ani bratra
10. Člen se neklade po předložkách: de, à ve funkcích přívlastku:	sel de mer moulin à café pleurer de joie agir en ami par exemple sans peur avec plaisir croire q sur parole	mořská sůl kávový mlýnek plakat radostí chovat se přátelsky například beze strachu s radostí věřit někomu na slovo
11. Ve výčtu, zvl. po dvojitě se člen rovněž neklade:	Le choix est très varié aujourd'hui: abricots, pêches, bananes, pommes et d'autres.	Dnes je výběr velmi rozmanitý: meruňky, broskve, banány, jablka a jiné.
12. Člen dělívej se neuzivá: po předložce de počítá se s výrazem množstvi:	un verre d'eau beaucoup de gens	sklenka vody hodně lidí
13. v záporu, tzv. absolutním:	Il n'y a pas de voiture dans la rue.	Na ulici není žádné auto.

Rod podstatných jmen

Rozlišují se pouze dva rody, mužský a ženský. U životných podst. jmen je respektován zpravidla rod přirozený - podle pohlaví. Většinou je rod ženský utvořen od mužského rodu pomocí koncovky **e**: **ami** - **amie** (přítel, přítelkyně), **Français** - **Française** (Francouz, Francouzka).
Jména končící v muž. rodu na **-eur** tvoří ženský rod následujícími koncovkami:

a) eure :	supérieur - supérieure	nadřízený, á
b) euse :	chanteur - chanteuse	zpěvák - zpěvačka
c) esse :	pêcheur - pêcheresse	hříšník - hříšnice
d) rice :	directeur - directrice	ředitel - ředitelka

Přestože rod u názvu věci není ničím motivován, existují i v této oblasti určité zákonitosti:

Mužského rodu jsou zpravidla:

názvy stromů, jazyků, barev, dnů, měsíců, ročních období, číslice, názvy kovů a chem. prvků.

Podstatná jména - Substantifs
Nepravidelné tvoření

Ženského rodu jsou zpravidla:

názvy ovoce, svátků, nemocí, stejně jako názvy vědeckých a technických oborů.
Pro rozlišení rodu nám mohou částečně pomoci i koncovky:

A) Koncovky typické zpravidla pro maskulina:

-eau - pokud jsou slova nejméně dvooslabičná:	bateau m (loď)	manteau m (kabát)
-et	projet m (projekt)	effet m (účinek)
-age	courage m (odvaha)	vernissage m (vernisáž)
* Ale 6 slov s koncovkou -age je rodu ženského:		
	image f (obraz, obrázek)	cage f (klec)
	page f (stránka)	nage f (plavání)
	plage f (pláž)	rage f (vztekline)
Dále se v mužském rodě často vyskytují koncovky		
-ard	boulevard m (bulvár)	
-ail	travail m (práce)	
-ier	cahier m (sešit)	
-in	chemin m (cesta)	
-isme	optimisme m (optimismus)	
-ment	instrument m (nástroj)	

B) Koncovky typické zpravidla pro femina

-sion, -tion	expansion f (expanze)	attention f (pozor, pozornost)
-aison, -ison	terminalison f (ukončení)	guérison f (uzdravení)
-ade	promenade f (procházka)	
-esse	forteresse f (pevnost)	vitesse f (rychlost)
-ette	allumette f (zápalka)	
-rie	bijouterie f (klenotnictví, klenoty)	

Rod zeměpisných jmen

Rodu mužského jsou zpravidla:

jména měst: Paris, Moscou, Le Havre

Rodu ženského jsou nejčastěji:

jména evropských zemí:
la France, la Tchécoslovaquie, Ale le Portugal, le Danemark aj.
jména světadílů: **l'Asie, l'Afrique**

Nepravidelné tvoření feminin

Ve francouzštině existují některá podst. jména označující osoby nebo zvířata, která mají jediný tvar pro maskulinum i feminum. Je-li důležité rozlišit rod, přidávají se:

- u zvířat:**
slova mále nebo **female (une grenouille mále - žabák, un papillon female - motýl samička)**, což nebo **poule (un coq de perdrix - sameček od koroptve, une poule de perdrix - koroptev)**
- u osob:**
rod rozpoznáme podle tvaru členu, přídavného jména nebo určujícího zájmena:
cher (chère) enfant, un (une) artiste, mon (ma) camarade
Francouzština nevytváří feminina u jmen profesí, které byly kdysi zastávány pouze muži. Tam, kde to porozumění vyžaduje, přidáváme slova **femme** nebo **file**:
C'est une femme docteur (to je doktorka); **des élèves filles** (žákyně).
Ženský rod některých substantiv se tvoří nepravidelně:
copain - copine (kamarád, -ka), **fil - fille**.
Dostí početná skupina jmen osob a zvířat, které obvykle tvoří páry, je odvozena z různých slovních základů:
homme - femme, frère - sœur, cheval (kůň) - jument (klisna), cerf (jelen) - biche (laň).

Podstatná jména - Substantifs
Množné číslo podstatných jmen

Množné číslo podstatných jmen

se tvoří u většiny podstatných jmen

1. přidáním koncovky -s , která se nečte.	
Při poslechu jej vnímáme pouze z tvarů členů nebo určujících zájmén	
le livre	le livres
un garçon	des garçons
la mer	le mer
une pomme	des pommes
2. tam, kde podst. jméno končí na s, z, x se nic nepřidává	
le cours	les cours
la perdrix	les perdrix
3. u podstatných jmen končících na -au, -eau, -ou přidáním -x , které se nečte	
le noyau (jádro)	les noyaux
le bateau	les bateaux
le jeu	les jeux
4. u sedmi podstatných jmen končících na -ou se tvoří přidáním -x , které se nečte:	
le bijou (klenot)	les bijoux
le chou (zelí)	les choux
le hibou (sova)	les hiboux
le joujou (hračka)	les joujoux
le caillou (obláček)	les cailloux
le genou (koleno)	les genoux
le pou (veš)	les poux
5. změnou pravopisu i výslovnosti se tvoří množné číslo u většiny podstatných jmen končících	
a) v jednotném čísle na -al	
le cheval (kůň)	les chevaux
l'hôpital	les hôpitaux
Výjimku tvoří následující podst. jména, jejichž množné číslo se tvoří pravidelně:	
bal m - bály	cal m - mozoly
carnaval m - karnevaly	chacal m - šakalové
choral m - chorály	festival m
réctal m	régat m - police
b) u sedmi podstatných jmen končících v jednotném čísle na -ail	
le trava il - práce	trav aux
le corail - korál	cor aux
Péma il - email	ém aux
le soupir il - průduch, sklepní okénko	soupir aux
le vanta il - křídlo okna, dveří	vant aux
le vitra il - mozaikové okno	vitri aux
le ba il - pronájem	b aux
c) u tří podst. jmen se nevyslovuje v množném čísle koncová kmenová souhláská	
le boeuf - vůl [bœf]	les boeufs [bœ]
l'oeuf - vejce [œf]	les oeufs [œ]
l'os - kost [os]	les os [o]
d) Zapamatujte si:	
madame	mesdames
mademoiselle	mesdemoiselles
monsieur	messieurs

Skloňování

Ve vlastním slova smyslu ve francouzštině neexistuje. Pády zastupuje přítomnost nebo nepřítomnost předložky. Nedochozí k ohýbání podst. jména pomocí koncovek:
podmět: Paris = substantivum v zákl. tvaru
předmět přímý: Paris = subst. v zákl. tvaru
předmět nepřímý: de Paris = de + substantivum à Paris = à + substantivum

Přídavná jména - Adjectifs

Přídavná jména - Adjectifs

Postavení
Ve francouzštině stojí příd. jméno většinou za podst. jménem kromě několika málo výjimek (jedná se o jedno- nebo dvooslabičná příd. jména, která navíc vyjadřují blízký vztah k jménu podstatnému):

grand	velký	petit	malý	gros	tlustý	bon	dobrý
mauvais	špatný	beau	krásný	joli	hezký	vilain	ošklivý
jeune	mladý	vieux	starý	ancien	bývalý	nouveau	nový

Odlíšení významu příd. jména podle postavení u podstatného jména - příklady

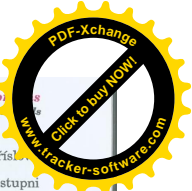
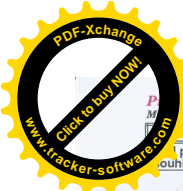
ancien:	Před podst. jménem l'ancien ami bývalý přítel	za podst. jménem le meuble ancien starodávný nábytek
brave:	un brave homme pochválný, řádný člověk	un homme brave odvážný, statečný člověk
cher:	un cher ami drahý, milý přítel	un livre cher drahá kniha
propre:	sa propre chemise jeho vlastní košile	une chemise propre čistá košile
grand:	un grand homme velký (geniální) člověk	un homme grand vysoký člověk

Ženský rod

Tvoření:
K tvaru mužského rodu příd. jména přidáváme koncovku **-e**, pokud tento tvar již na **e** nekončí, v tomto případě se další **e** nepřidává
Přidáním koncovky **e** dochází k těmto jevům:

a) připojení e bez vlivu na výslovnost	joli [zoli]	jolie [zoli]	noir [nuar]	noire [nuar]
b) oživení koncové souhlásky vlivem přidaného e	petit [peti]	petite [petit]		
c) ztráta nosovosti	plein [plé]	(plný)	pleine [plen]	
d) zdvojení koncové souhlásky:				
1) u podst. jmen zakončených na -eil, -el (výslovnost se nemění)	pareil (podobný)	pareille	naturel (přirozený, přírodní)	naturelle
2) zdvojení koncové souhlásky označuje odlíšnou výslovnost obou tvarů v následujících případech:				
	(i)en [ijé], (i)enne [ijen]	ancien	ancienne	
	on[ô] - onne [on]	bon	bonne	
	et[e] - ette [et]	net	(čistý) nette	
Alé:	concrète (konkrétní)	complète	kompletní discrète	diskrétní
	ot [o] - otte [ot]	sot	(hloupý, á) sotté	
	s - sse	las	(unavený, á) lasse	
Alé:	gris (šedý, á)	grise	frais (erstvý, á, svěží)	fraiche
	er - ère	étranger (cizí, zvláštní)	étrangère (cizí, zvláštní)	

vná jména - Adjectifs

číslo adjektiva	chère [šer]	chère [šer]	mění se jen pravopis
přídavných jmen zakončených v maskulinu na c, f, eur, eux dochází ke změně poslední souhlásky:			
-f->ve	public (veřejný)	public (veřejný)	public (veřejný)
c(k)->que (k) beze změny výslovnosti	grec (řecký, á)	grec (řecký, á)	grec (řecký, á)
-eur->euse	menteur (lživý, á)	menteuse	menteuse
Alé: blanc (bílý, á)	blanche (bílá, š)	franc (čerstvý, á)	franche (frá, š)
		sec (sek)	seche (seš)

f) Celá koncová slabika se mění u přídavných jmen zakončených na

leur - trice	créateur (tvůrčí)	créatrice
eur - resse	vengeur (mstivý)	vengeresse

Zvláštní tvary některých adjektiv v mužském a ženském rodě

1. Příd. jména mající v maskulinu dva tvary	m	f
Před souhláskou	Před samohláskou a němým h	
un beau vase (krásná váza)	un bel homme (krásný člověk); un bel hôtel (krásný hotel)	une belle femme (krásná žena)
un nouveau livre (nová - další - kniha)	un nouvel avion (nové letadlo); un nouvel hôpital (nová - další nemocnice)	une nouvelle revue, adresse, horloge (nový časopis, nová adresa, nový orloj)
un vieux pull (starý svetr)	un vieil appareil (starý přístroj); un vieil homme (starý muž - člověk)	une vieille rue

2. favori - favorite - oblíbený, á
3. gentil - gentille - laskavý, á

Množné číslo adjektiv

Tvoří se podobně jako u substantiv:

1. Přídavných koncovek -s k tvaru jednotného čísla	un grand homme	de grands hommes
	une grande exposition (velká výstava)	de grandes expositions
2. K adjektivům končícím na -s, -x, -z se koncovka nepřidává	un ami pragois (pražský přítel)	des amis pragois
	un vieux château (starý zámek)	de vieux châteaux
V ženském rodě však tato adjektiva přijímají běžnou koncovku -s	une amie pragoise (pražská přítelkyně)	des amies pragoises
3. Přídavných koncovek -x, která se rovněž nevyslovuje		
a) k adjektivům zakonč. v maskulinu na -eau	beau	beaux
	nouveau	nouveaux
b) většina adjektiv zakončených na -al, -ial má v pl. koncovku -aux	un cadeau amic al (přátelský dárek)	des cadeaux amic aux (přátelské dárky)
	un manuel spéci al (zvláštní - speciální učebnice)	des livres spéci aux (speciální učebnice)
Pozn.: Několik adjektiv zakončených v maskulinu na -al přijímá v pl. běžnou koncovku -s	banal s	fatal s
	final s	naval s
	glacial s	bancal s

Stupňování přídavných jmen

Francouzská příd. jména se na rozdíl od češtiny nestupňují příponami, ale pomocí příslov.

Superlativ (3. stupeň) se tvoří postavením členu určitého před přídavné jméno ve 2. stupni

	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň
m	grand	plus grand	le plus grand
f	grande	plus grande	la plus grande

Nepravidelné stupňování mají tři adjektiva:

	bon	milleur	le meilleur
m	mauvais	plus mauvais	le plus mauvais
		pire	le pire
	petit	plus petit	le plus petit
		moindre	le moindre

Tvary pire (le pire) a moindre (le moindre) se používají v přeneseném významu, a to pire v příslovích a rčeních nebo ve smyslu škodlivý: Il n'est pire eau que l'eau qui dort. Tichá voda břehy mele. L'alcool est pire que le café. Alkohol je škodlivější než káva. Výraz moindre se používá zvláště ve významu abstraktním: moindre prix - nižší cena

Pozn. Absolutní 2. stupeň ve francouzštině neexistuje. Např. Pro vyjádření českého výrazu „starší paní“ použijeme ve francouzštině opis: une dame d'un certain âge nebo spojením s příslovem plutôt: une dame plutôt vieille (první výraz však je v tomto případě zdvořilejší)

Zájmena - Pronoms

1. Zájmena osobní - Pronoms personnels

Číslo	Osoba	Samostatná	Nesamostatná		
		Nesklouhují se	1. p.	3. p.	4. p.
sg.	1.	moi	je (j')	me (m')	me (m')
	2.	toi	tu (t')	te (t')	te (t')
	3. m	lui	il	lui	le (l')
pl.	3. f	elle	elle	lui	la (l')
	1.	nous	nous	nous	nous
	2.	vous	vous	vous	vous
3. f	3. m	eux	ils	leur	les
	3. f	elles	elles		

- Zájmena osobní nesamostatná se pojí vždy se slovesem a vyjadřují jeho osobu a číslo je parle - mluvím.
- V minulém tase složeném se kladou před pomocné sloveso (j'ai parlé - mluvil jsem).
- V otázce stojí hned za slovesem a připojují se k němu spojovací čárkou: Parlez - vous français? Mluvíte francouzsky?
Zájmena osobní samostatná se používají:
Ve stručných odpovědích bez slovesa: Qui arrive? Moi. Kdo přichází? Já
Po předložkách: avec toi - s tebou, sans lui - bez něho
Při zdůraznění: Toi, tu es toujours en retard! Ty přijdeš vždycky pozdě!

Zájmena - Pronoms

2. Zájmena přivlastňovací - Pronoms possessifs

Zájmena zvrtná

Samostatné zájmeno soi se používá, má-li věta neurčitý podmět, a to nejčastěji po předložkách.

On est toujours bien chez soi. Doma se vždy cítíme dobře.

Nesamostatné zájmeno se má pouze tvary předmětné, a to předmět přímý a nepřímý.

Vztahuje se k podmětu ve 3. osobě.

Il se (3.p.) lave les mains. Umyvá si ruce.

Il se (4.p.) lave. Umyvá se.

2. Zájmena přivlastňovací - Pronoms possessifs

Nesamostatná

	sg.		pl.	
	m	f	m	f
mon frère, ami	ma soeur, mon amie	mes frères, soeurs, ami(e)s	tes frères, soeurs, ami(e)s	
ton frère, ami	ta soeur, ton amie	ses frères, soeurs, ami(e)s	nos frères, soeurs, ami(e)s	
son frère, ami	sa soeur, son amie	vos frères, soeurs, ami(e)s	leurs frères, soeurs, ami(e)s	
notre frère, soeur, ami(e)				
votre frère, soeur, ami(e)				
leur frère, soeur, ami(e)				

Samostatná

	sg.		pl.	
	m	f	m	f
le mien	la mienne	les miens	les miennes	
le tien	la tienne	les tiens	les tiennes	
le sien - jeho - její	la sienne	les siens	les siennes	
le nôtre	la nôtre	les nôtres	les nôtres	
le vôtre	la vôtre	les vôtres	les vôtres	
le leur - jeho	la leur - její	les leurs - jeho	les leurs - její	

Určitý člen u přivlastňovacího zájmena samostatného zastupuje podstatné jméno. Předchází-li před tímto zájmenem předložka de nebo à platí pravidla pro stahování členů s předložkami de, à (viz Předložky. Stahování se členem)

3. Zájmena ukazovací - Pronoms démonstratifs

Nesamostatná

Číslo	m	f
	ce livre, cet avion	cette maison, école, hache, horloge
	ce hangar, cet homme	
	ces livres, hangars, avions, hommes	maisons, haches, écoles, horloges

Samostatná

Číslo	m	f	n (neutrum = střední rod)
sg.	celui	celle	cel(c')
pl.	ceux	celles	

Zájmena - Pronoms

4. Zájmena vztahná - Pronoms relatifs

Jak zájmena ukazovací nesamostatná, tak zvláště samostatná mohou být rozšířena o příponky -ci a -là. U zájmen samostatných tak vznikají tzv. tvary složené. Běžná hovorová řeč dává přednost tvarům s příponkou -ci. Je-li však nutno rozlišit dva pojmy, pak zájmenem s příponkou -ci označujeme:

a) pojem bližší:	
1. Ce livre-ci est plus intéressant que ce livre-là.	Tato kniha je zajímavější než ta. Tamta.
2. Je veux vous présenter mes deux fils. Celui-ci s'appelle Jean et celui-là est Pierre.	Chci vám představit své dva syny. Tento se jmenuje Jan a tamten je Petr.
b) pojem uvedený v řetci jako poslední:	
Nous avons parlé de Robert et Jacques.	Mluvívali jsme o Robertu a Jakubovi.
Ce garçon-ci est plus sage que ce garçon-là.	Tento chlapec je rozumnější než ten první.

4. Zájmena vztahná - Pronoms relatifs

	Tvary jednoduché			Tvary složené			
	sg = pl m = f	n (vztahná zájmena zastupující věci)		sg		pl	
podmět	qui	-	lequel	laquelle	lesquels	lesquelles	
předmět přímý	qui	que	lequel	laquelle	lesquels	lesquelles	
předmět nepřímý	de qui	de quoi	duquel	de laquelle	desquels	desquelles	
príslovočné určení	à qui	à quoi	aucel	à laquelle	auxquels	auxquelles	
	avec qui	avec quoi	avec lequel	avec laquelle	avec lesquels	avec lesquelles	

Užití

a) Qui se užívá jak pro osoby, tak pro věci v maskulinu i femininu jednotného i množného čísla.

Vyjadřuje podmět.

Je ne connais pas la dame qui vient. Neznám tu paní, která přichází.

Mluvíme-li o osobách a choeme-li vyjádřit předmět nepřímý, klademe před qui předložku.

C'est la fille à qui je pense. To je dívka, na kterou myslím.

b) Que slouží nejčastěji k vyjádření přímého předmětu nebo doplnku:

- předmět přímý:

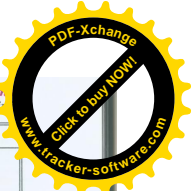
La femme aux cheveux bruns que vous êtes en train de regarder est ma tante. Žena s hnědými vlasy, na kterou se právě díváte, je má teta.

Tvarů složených se užívá častěji pro věci než pro osoby a to zvláště po předložkách:

C'est le livre duquel je vous ai parlé. To je kniha, o níž jsem vám povídal.

Předchází-li před vztahným zájmenem dvě nebo více substantiv, použijeme složený tvar zájmena, kterým snadno rozlišíme rod nebo číslo a zamezíme tak nedorozumění:

J'aime jouer avec l'enfant de Marie lequel est très mignon. Rád si hraji s Mariniým dítětem, které je velice roztomilé.

Zájmena - Pronoms
6. Zájmena neurčitá - Pronoms indéfinis

stojícím způsobem, jak zamezit nedorozumění je opakování příslušného výrazu, přičemž se člen nebo jiný ovatel vynechává.

Paul pense souvent à la lettre de sa mère, Pavel myslí často na dopis od své matky, **lettre qu'il a reçue la semaine dernière.** který dostal minulý týden.

Don't
 nahrazuje spojení vzátného zájmena s předložkou **de** Moderní francouzština upřednostňuje použití **don't** místo tvarů složených.
 Pozor: Bezprostředně po **don't** musí následovat podmět vedlejší věty vzátné!

Le tableau dont vous m'avez parlé est vraiment très beau. Obraz, o němž jste mi vyprávěl, je opravdu velmi krásný.

Quoi
 -užívá se po předložkách:

Je ne sais pas de quoi vous parlez. Nevím, o čem mluvíte.
Je me demande à quoi tu penses. Tak si říkám na co asi myslíš.

Zájmenná soulovi - Pronoms relatifs neutres composés

odpovídají různým pádům českého zájmena „co“ a vyjadřují:

1. (ce) qui - podmět **Je ne sais jamais ce qu'il lui plaît.** Nikdy nevím, co se mu líbí.
 2. (ce) que - předmět přímý **Dites ce que vous en savez.** Řekněte, co o tom víte.
 3. (ce) dont (ce) á quoi předmět nepřímý **Je ne croie pas ce dont vous parlez.** Nevěřím tomu, o čem mluvíte.
Je ne devine jamais ce á quoi tu penses. Nikdy neuhodnu, na co myslíš.

Zájmenná soulovi se někdy vztahují k celé větě řídicí:

En été on part à la campagne chaque week-end ce qui plaît fort á tous nos enfants. V létě odjíždíme na venkov každý víkend, což se moc líbí všem našim dětem.

5. Zájmena tážací - Pronoms interrogatifs

Jednoduché tvary tážacích zájmen samostatných

Funkce ve větě	Předmětem otázky je:	
	A) osoba	B) věc
Podmět	Qui	-
Předmět přímý	Qui	Que
Předmět nepřímý	De qui	De quoi
Příslovočné určení	À qui	À quoi
Příslovočné určení	prídložka + qui	prídložka + quoi

Příklady

ad A) Podmět	Qui frappe á la porte?	Kdo klepe na dveře?
Předmět přímý	Qui attendez - vous?	Na koho čekáte?
Předmět nepřímý	De qui parlez vous?	O kom mluvíte?
Příslovočné určení	À qui pensez vous?	Na koho myslíte?
Příslovočné určení	Avec qui as-tu dansé?	S kým jsi tančil?

Zájmena - Pronoms
6. Zájmena neurčitá - Pronoms indéfinis

ad B) Předmět přímý:	Que faites - vous?	Co děláte?
Předmět nepřímý	De quoi te souviens - tu?	Na co si vzpomínáš?
Příslovočné určení	À quoi réfléchissez - vous?	O čem přemýšlíte?
Příslovočné určení	Avec quoi écris-tu?	Čím píšeš?

Opisné tvary tážacích zájmen samostatných

Funkce ve větě	Ptáme se na:	
	A) osobu	B) věc
Podmět	qui est-ce qui	qu'est-ce qui
Předmět přímý	qui est-ce que	qu'est-ce que
Předmět nepřímý	de qui est-ce que	de quoi est-ce que
Příslovočné určení	à qui est-ce que	à quoi est-ce que
Příslovočné určení	prídložka + qui est-ce que	prídložka + qu'est-ce que

Použijeme-li opisného tvaru tážacích zájmen samostatných, pořádek slov ve větě zůstává tentýž jako ve větě oznamovací:

Qui est-ce qui arrive?	Kdo přichází?
De quoi est-ce que vous parlez?	O čem mluvíte?

6. Zájmena neurčitá - Pronoms indéfinis

Neurčitá zájmena dělíme na samostatná a nesamostatná. Samostatná mají ve větě téměř stejnou funkci jako podstatná jména

Quelqu'un est toujours là. Někdo tu stále je.
 Nesamostatná zájmena se kladou místo členu, mají tedy stejné jako člen určující funkci. Nazývají se určovatelé (determinantní):

Aucun livre ne m'a jamais tant plu. Žádná kniha se mi nikdy tolik nelíbila.
 (lat. homo -> homme = člověk)
 Používá se výhradně v roli podmětu a vyjadřuje jednu nebo více osob či věcí neurčených. Do češtiny je překládáme výrazy: člověk, lidé, oni, my, zvrtným zájmenem...

Ici on descend. Tady se vystupuje.
On ne sait jamais. Člověk nikdy neví.
On s'est déjà vu, hein? Už jsme se viděli, že?

Po předložkách se užívá samostatného zájmena **soi**

On s'occupe souvent trop de soi. Člověk se často příliš zabývá sebou.

Tel Vyjadřuje podobnost:
On ne verra plus un tel film. Takový film už nevidíme.

tel ... tel používá se ve srovnáních:
Tel père, tel fils. Jaký syn, takový otec.

tel ... que se užívá:
 - ve srovnáních:
Tu n'es pas tel que tu te faisais semblant d'être. Nejsi takový, jako jsi předstíral.
 - před výřtem:
Les plantes médicinales, telles que: ortie, camomille, thym, menthe etc. sont quelquefois très efficaces en traitant des maladies. Léčivé rostliny jako kopřiva, heřmáněk, tymián, máta a jiné jsou někdy velice účinné při léčení nemocí.

Zájmena - Pronoms
6. Zájmena neurčitá - Pronoms indéfinis

tel ... quel = tak jak je, stojí za podst. jménem:

Il faut que l'on se respecte mutuellement tel quel. Je třeba, abychom se navzájem respektovali takoví, jací jsme.

Même
 Mění svůj význam podle toho, stojí-li před nebo za podstatným jménem.
 Vyjadřuje
 a) v postavení mezi členem a podst. jménem - **identitu**
Ils habitaient longtemps la même maison. Dlouho bydleli ve stejném domě.
 b) za podst. jménem - **zdůraznění**:
Nous avons discuté avec l'auteur même de la pièce. Diskutovali jsme se samotným autorem hry. z. de la pièce.

Autre
 Podle toho, je-li před ním člen určitý nebo neurčitý a dále podle postavení ve větě, mění svůj význam:
 a) sg.: člen neurčitý + autre = jiný
Un autre le ferait tout seul. Jiný by to udělal zcela sám.
 pl.: d'autres (jiní)
Si cela ne t'amuse pas je ne vais pas te dire d'autres blagues. Jestliže tě to nebaví, další (= jiné) vtipy ti říkat nebudu.
 b) sg.: člen určitý + autre = (ten) druhý
Je ne mettrai pas celui-ci, je mettrai l'autre chapeau. Nevezmu si tento, vezmu si ten druhý klobouk.
 c) l'un et l'autre = oba
L'une et l'autre questions sont intéressantes. Obě otázky jsou zajímavé.
 d) l'un l'autre v postavení za slovesem = navzájem (mutuellement)
Il n'est pas évident qu'ils s'entendent l'un l'autre. Není zrovna vidět, že spolu dobře vycházejí.

Quelque chose
 je zájmeno středního rodu, ale shodu má obvykle v rodě mužském.
Quelque chose est arrivé. Něco se přihodilo.

Quelque
 vyjadřuje: nepřesnost, neurčitost:
Avez-vous quelque nouvelle? Máte nějakou zprávu?
 - neurčitě (malé) množství nebo počet:
Nous avons passé quelques jours au bord de la Méditerranée. Strávili jsme pár dní na břehu Středomořího moře.

Quelqu'un
 v jednotném čísle označuje osobu (jednu), kterou neznáme
Quelqu'un de vous le sait. Někdo (jeden) z vás to ví.
 - v množném čísle má navíc schopnost vyjádřit neurčitě množství:
Apportez - moi quelques uns de ces disques. Přineste mi některé z těchto desek.

Quelconque
 a) zevšeobecnuje, stojí zpravidla za jménem
Prêtez - moi une revue quelconque. Půjčte mi jakýkoliv časopis.
 b) vyjadřuje průměrnost (před i za podstatným jménem):
Ce n'est pas un quelconque bijou, c'est le cadeau de ma mère. To není ležáký šperk, je to dárek mé matky.
Il ne parle pas aux gens quelconques. Nemluví s ležákými lidmi.

Zájmena - Pronoms
6. Zájmena neurčitá - Pronoms indéfinis

Chaque chacun
 vyskytují se pouze v jednotném čísle a vyjadřují jak hromadnost, tak i určitou rozdílnost, odlišnost

Chaque solution a ses avantages. Každé řešení má své výhody.
Chacun a ses intérêts. Každý má své zájmy.

Tout
 a) samostatné zájmeno
tout (neutrum) = všechno
tous = všichni, **toutes** = všechny
Il vous a donné tout. Dal vám všechno.
Ils sont venus tous. Přišli všichni.
Elles sont venues toutes. Přišly všechny.
 b) tout jako nesamostatné zájmeno
 1. **tout** + určitý člen (určitě zájmeno) + podst. jméno v jednotném čísle = celý
Jean nous a raconté tout le film. Jan nám vyprávěl celý film.
Ils sont restés á la campagne toute la journée. Zůstali na venkově celý den.
 2. **tout** + podstatné jméno bez členu = kterýkoli, každý
Tout homme a besoin d'un ami. Každý člověk potřebuje přítele.
 3. **tous, toutes** + člen určitý + podstatné jméno v množném čísle = všichni, všechny
Il n'a pas présenté tous les documents. Nepředložil všechny doklady.
Plusieurs, certains
 se mohou vyskytovat jak samostatně, tak nesamostatně (v tomto případě mají funkci určovatelé).
 Bývají v množném čísle
J'ai vu plusieurs hommes. Certains d'entre eux discutaient très vivement. Viděl jsem několik lidí. Někteří z nich velice živě diskutovali.

Aucun
 Původně mělo toto zájmeno kladný význam (quelqu'un, quelque)
 1. **Aucun** ve spojení se zápornkou **ne** nebo předložkou **sans** má význam: žádný, nikdo.
Aucun d'entre eux n'em'a souri. Nikdo z nich se na mě neusmál.
Il est parti sans aucun réponse. Odešel bez jakékoli odpovědi.
 2. Záporný význam má toto zájmeno také v odpovědi, je-li užito samostatně.
A-t-il un vrai ami? Aucun. Má opravdového přítele? Žádného.
 V plurálu se užívá zřídka a to zvláště se substantivy, které žádný singular nemají.
Nous n'avons eu aucuns frais. Neměli jsme žádné výdaje.

Personne, rien
 jsou původem substantiva. Odtud vyplývá jejich samostatné postavení. Narozdí od podstatného jména **personne** je zájmeno **personne** mužského rodu.
Personne n'est arrivé. Nikdo nepřišel.
Rien ne s'est passé. Nic se nestalo.

Pas un, Pas une
 Používají se v mluvené řeči
 a) samostatně:
Pas un aimait ses blagues. Nikdo neměl rád jeho žerty.
 b) nesamostatně:
Pas un coq n'a coqueriqué. Žádný kohout nezakokrhál.

Zájmenná příslovce en, y

Table with exercises for the pronoun 'en'. Includes questions like 'a) ve funkci zájmena:' and 'b) ve funkci příslovce: en = de là'.

Table with exercises for the pronoun 'y'. Includes questions like 'a) ve funkci zájmena:' and 'b) ve funkci příslovce: y = là, là - bas'.

Číslovky-Adjectifs numéraux

Číslovky základní

Table of basic numbers from 0 to 21 in French and Czech. Includes a small abacus illustration.

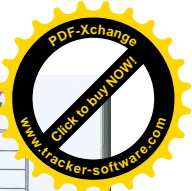

Table of numbers from 22 to 82 in French and Czech.

Table of numbers from 90 to 999 in French and Czech.

Table of large numbers from 1000 to 1000000000 in French and Czech.

Číslovky un, une se připojují k desítkám spojkou -et, číslovky 2-9 pouze spojovací čárkou. Změna ve výslovnosti číslovek 5, 6, 8, 10 před počítaným předmětem

Table showing number formation rules for samostatně ve větě nebo v datech and před substantivem začínajícím souhláskou nebo dyšným h.

- Základní podstatné jméno následující po číslovce samohláskou nebo němým h, dochází k výměně... dix heures (dizö:r), dix avions (dizavjø) neuf heures (nøvø:r) ale neuf avions (nøfavjø), neuf hôtels (nøtøtel) neuf ans (nøvã) Neuf ve spojení se slovy: heures a ans se vyslovuje vždy se znělým [v]. Někdy také s výrazem: hommes, enfants, autres - před číslovkami 1, 8, 11 nedochází k elizi u členu určitého: le onze mai - základní výslovnost číslovky 20 [vø] se mění před číslovkami 1-9 na [vøt]

Číslovky řadové

se tvoří od číslovek základních příponou -ième Výjimku tvoří pouze: le premier, la première, le second, la seconde

Table of ordinal numbers from 1st to 22nd in French and Czech.

Protože číslovky řadové uvádějí přesné pořadí, stojí před nimi zpravidla člen určitý. Tvary jsou stejné pro mužský i ženský rod, který je rozlišen pouze pomocí členu (kromě premier - première, second - seconde). - tvar unième existuje pouze ve složeninách - v datech se vždy užívají číslovky základní kromě 1er janvier, mai, ... - číslovky základní se také často používají pro označení kapitol, oddávků, lekcí, stránek (le) chapitre six - šestá kapitola (la) leçon six (pozor: používáme tvar muž. rodu!) - první lekce

Číselná příslovce

- tvoří se od řadových číslovek příponou -ment která se přidává k tvaru feminina, pokud je odlišný od maskulina:

Table of cardinal adjectives from 1st to 12th in French and Czech.

Číslovky násobné

Table of multiplier adjectives from simple to multiple in French and Czech.

Číslovky hromadné

odvozují se od číslovek základních příponou -aine, jsou to převážně feminina (kromě un millier). Následuje-li za nimi podstatné jméno, je připojeno předložkou de Označují: a) přibližný počet une dizaine - asi deset, une centaine - asi sto(vka), un millier - asi tisíc(ovka) b) se členem určitým vyjadřují přesný počet la quarantaine - čtyřicet číslovka douzaine označuje vždy přesný počet - dvanáct Dále také quinzaine a soixantaine označují přesný počet v těchto spojeních: une quinzaine de jours - čtrnáct dní une soixantaine d'œufs - kopa vajec

Zlomky

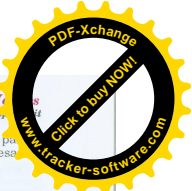
se tvoří tak, že číselníkem je vždy číslovka základní, jmenovatelem číslovka řadová. Jsou rodu mužského, kromě une moitié (polovina) un cinquième - jedna pětina deux neuvièmes - dvě devítiny Výjimky: un demi, une moitié - jedna polovina un tiers - jedna třetina un quart - jedna čtvrtina un demi - jedna polovina (demi je spíše matematický pojem, moitié je výraz spíše hovorový): un demi - litre, une demi - heure. Ale une heure et demie -> demi zde vystupuje jako přídavné jméno. Ostatní zlomky jsou podstatná jména a proto jsou jména po nich následující připojena předložkou de: un quart de gâteau - čtvrtina koláče un dixième de salaire - desatina výdělků.

Desetinná čísla

7,5 přečteme: sept, virgule, cinque Jen velmi zřídka se užívá pro vyjádření desetinných čísel číslovek řadových: 7,5 přečteme: sept entiers, cinq dixièmes

Číselné výrazy vyjadřující roční období, výročí apod.

Table of age and anniversary expressions in French and Czech.

Slovesa - Verbes

dělíme na plnovýznamová (např. chanter, finir, arriver), pomocná (avoir a être) a tzv. polopomocná. Do poslední skupiny řadíme zvláště: a) slovesa modální (způsobová): devoir, pouvoir, vouloir, je dois travailler - musím pracovat, je peux arriver - mohu přijít, je veux sortir - chci jít ven) b) slovesa faktitivní (ovlivňují nebo způsobují činnost nebo stav něčeho nebo něčeho jiného): faire rire - rozesmát, laisser passer - nechat projít c) sloveso aller - pro vyjádření blízké budoucnosti: je vais lire - budu číst Dále slovesa dělíme na přechodná a nepřechodná. Slovesa nepřechodná vyjadřují stav nebo činnost, která nezávisí na předmětu (sourire, rire). Slovesa přechodná mají vždy předmět, a to buď přímý (apporter un livre - přinést knihu) nebo nepřímý (oběir à ses parents - poslouchat své rodiče). Mezi plnovýznamová slovesa patří také slovesa zvrtná (se réveiller) a slovesa neosobní (il faut, il pleut). U přechodných sloves rozeznáváme rod činný (j'ai attendu - čekal(a) jsem) a rod trpný (j'ai été attendue - byla jsem očekávána). Z hlediska tvaroslovného dělíme slovesa na pravidelná a nepravidelná. Slovesa pravidelná dělíme na dvě třídy, podle koncovky v infinitivu. Slovesa 1. třídy jsou v infinitivu zakončena na -er.

Table with 4 columns: Všechna mají v přítomném čase koncovky, vzor: parler, přičestí minulé, and conjugated forms (-e, -es, -e, -ons, -ez, -ent, je parl e, tu parl es, ils parl ent, nous parl ons, vous parl ez, ils parl ent, parl é).

Table with 4 columns: Všechna mají v přítomném čase koncovky, vzor: finir, přičestí minulé, and conjugated forms (-is, -is, -it, -issons, -issez, -issent, je fin is, tu fin is, il fin it, nous fin issions, vous fin issez, ils fin issent, fini).

Tvoření časů Perfekturn složen - Passé composé

je čas složený, který se tvoří pomocí slovesa pomocného (avoir nebo être) a přičestí minulého slovesa významového.

Table showing auxiliary verbs (vzor: parler, avoir, être) and their past participles (j'ai parlé, nous avons parlé, tu as parlé, vous avez parlé, il a parlé, ils ont parlé, elle est allée, elles sont allées).

1. Přičestí minulé s pomoc. slovesem avoir se neshoduje s podmětem, ale s předmětem ve 4.p., který předchází před slovesem: Elle a rencontré ses copines. Potkala své kamarádky. Elle les a rencontrées au cinéma. Potkala je v kině. Toto pravidlo platí i pro slovesa zvrtná, která ovšem mají pomoc. sloveso être Elle s'est lavée. (4.p.)Umyla se. Elle s'est lavé les mains. (3.p.) Umyla si ruce.

2. S pomoc. slovesem être se časují kromě zvrtných sloves, také slovesa: aller, venir, passer, rester, tomber, devenir, naître, arriver, mourir, a slovesa od nich odvozená, plus slovesa označ. *viz 3. Přičestí minulé těchto sloves se shoduje s podmětem, tj. shodně s češtinou: Les enfants sont restés à la maison. Děti zůstaly doma. 3. Slovesa *: monter, descendre, sortir, passer, entrer, rentrer, revenir, retourner mají pomocné sloveso avoir, jestliže jsou přechodná, tj. mají předmět ve 4.p. (2) Elle est rentrée. Vrátila se. (3) Elle a rentré les montons. Zahnalá ovčáky. Passé composé je nejčastěji používaný minulý čas v hovorové řeči.

Table with 2 columns: děj dokonavý, děj ohraničený, and examples: Il a écrit la lettre en français. Napsal ten dopis francouzsky. J'ai lu toute la journée. Četl(a) jsem celý den. Plusieurs fois nous sommes allés voir nos amis qui habitaient en face de notre maison. Několikrát jsme šli navštívit své přátele, kteří bydlí naproti našemu domu.

Imperfekturn Imparfait

je čas jednoduchý, který se tvoří z indikativu 1. osoby množ. čísla odtržením koncovky -ons a přidáním koncovky

Table with 4 columns: vzor: parler, (nous parl-ons - nous parl-ions), (nous finiss-ons - nous finiss-ions), and conjugated forms (-ais, -ais, -ait, -ions, -iez, -aient, je parl ais, tu parl ais, il parl ait, nous parl ions, vous parl iez, ils parl aient, je finiss ais, tu finiss ais, il finiss ait, nous finiss ions, vous finiss iez, ils finiss aient).

Výjimkou je sloveso être:

Table with 2 columns: j'étais, tu étais, il était, nous étions, vous étiez, ils étaient.

Table with 2 columns: trvání děje, stav, popis; opakování děje, zvyk (imparfait d'habitude - imperfekturn zvykové); děj probíhající současně s jiným dějem minulým; okolnost, za níž se něco událo; and examples: Il faisait beau, le soleil brillait, les oiseaux chantaient. Bylo hezky, sluníčko svítilo, ptáci zpívali. Le matin, nous nous levions tôt, nous prenions notre petit déjeuner et nous allions dans la forêt. Každé ráno jsme vstávali brzo, dávali jsme si snídani a chodili jsme do lesa. Il écrivait une lettre pendant que je regardais la télé. Psal dopis, zatímco já jsem se díval(a) na televizi. Il écrivait une lettre quand je suis rentrée. Když jsem se vrátila domů, psal dopis.

Čas předminulý I. (Plusquamperfekturn Plus-que-parfait)

je čas složený, který se tvoří z imperfekta pomocného slovesa a přičestí minulého slovesa významového.

Table with 4 columns: vzor: parler, vzor: venir, and conjugated forms (j'avais parlé, nous avions parlé, tu avais parlé, vous aviez parlé, il avait parlé, ils avaient parlé, j'étais venu(e), nous étions venu(e)s, tu étais venu(e), vous étiez venu(e)s, il était venu, ils étaient venus, elle était venue, elles étaient venues).

Table with 2 columns: Použití; and examples: 1. Vyjadřuje děj minulý, který se udal před jiným dějem minulým: J'ai regardé les revues étrangères que j'avais empruntées à mon ami. Prohlédl jsem si zahraniční časopisy, které jsem si vypůjčil od přítele. 2. Po spojkách quand, lorsque, a après que vyjadřuje opakování předcházejícího děje a vyžaduje v hlavní větě imperfekturn: Quand j'avais fini mon travail, j'allais me promener. Po práci jsem chodil(a) na procházku. 3. Vyjadřuje předminulý děj, který zdůvodňuje nebo vysvětluje děj následný: Il n'a pas réussi: il s'était mal préparé. Neměl úspěch, špatně se totiž připravil. Pozn. Pozor na překlad vět typu: L'été touchait à sa fin. Il avait plu. Létoto chýtilo ke konci. Bylo po dešti. (Nikoli: přišlo, což by bylo: Il pleuvait.) J'avais fait mes valises quand ils m'ont appelé. Měl jsem už své kufry zabaleny, když mě zavolali.

Budoucí čas - Futur simple

je čas jednoduchý, který se tvoří od infinitivu přidáním koncovky:

Table with 4 columns: vzor: finir, and conjugated forms (-ai, -as, -a, -ons, -ez, -ont, je fin irai, tu fin iras, il fin ira, nous fin irons, vous fin irez, ils fin iront).

Table with 2 columns: Nepravidelná slovesa tvoří budoucí čas nepravidelně např.: aller: j'irai, tu iras, il ira, nous irons, vous irez, ils iront.

Pozn. Ostatní nepravidelná slovesa viz přehled sloves Použití:

Table with 2 columns: Děj následný vzhledem k přítomnosti: Nous viendrons vous voir demain. Zítřka vás navštívíme. Futur simple vyjadřuje také prvek odhodlání. Pro vyjádření blízké budoucnosti se užívá opisný tvar: aller + infinitiv (tvar stále více užíván v hovorové francouzštině, a to i pro vyjádření děje časově vzdálenějšího). Je vais le faire tout de suite. Hned to udělám. Nous allons manger. Budeme jíst. (Hned, za chvíli) Je vais visiter Prague. Navštívím Prahu.

Jednoduché perfekturn Passé simple

je jednoduchý minulý čas, který se tvoří z infinitivu odtržením koncovky -er nebo -ir, u sloves 1. a 2. třídy a přidáním koncovky:

Table with 4 columns: u sloves 1. třídy, vzor: parler, and conjugated forms (-ai, -as, -a, -ames, -ates, èrent, je parl ai, tu parl as, il parl a, nous parl âmes, vous parl âtes, ils parl èrent).

Table with 4 columns: u sloves 2. třídy, vzor: finir, and conjugated forms (-is, -is, -it, -imes, -ites, irent, je fin is, tu fin is, il fin it, nous fin îmes, vous fin îtes, ils fin irent).

U nepravidelných sloves se passé simple tvoří z infinitivu odtržením koncovky charakteristické pro dané nepravidelné sloveso a přidáním koncovky:

Table with 4 columns: -us, -ut, -urent, -ûmes, -ûtes, -urent, -is, -ites, -it, -imes, -ites, -irent.

Table with 4 columns: vzor: connaître (conn-aitre), nepravidelnosti: venir, and conjugated forms (je conn us, tu conn us, il conn ut, nous conn ûmes, vous conn ûtes, ils conn urent, je vins, tu vins, il vint, nous vinmes, vous vîtes, ils vinrent).

stejně jako u venir se tvoří passé simple u sloves tenir, devenir, convenir

Table with 4 columns: être, avoir, and conjugated forms (je fus, tu fus, il fut, nous fûmes, vous fûtes, ils furent, j'eus, tu eus, il eut, nous eûmes, vous eûtes, ils eurent).

Table with 2 columns: Použití; and examples: Passé simple je čas knižní. Vyjadřuje děj minulý, zcela ukončený, nebo dokonavý. Nejčastěji se používá ve 3. os. jedn. a množ. čísla. Louis XIV régna 54 ans. Ludvík XIV. vládl 54 let. Il se mit à avoir peur. Dostal strach.

Předminulý čas II. - Passé antérieur

je složený minulý čas, který se tvoří z jednoduchého imperfekta pomocného slovesa a přičestí minulého významového slovesa

Table with 4 columns: vzor: parler, vzor: venir, and conjugated forms (j'eus parlé, tu eus parlé, il eut parlé, nous eûmes parlé, vous eûtes parlé, ils eurent parlé, j'eus venu(e), tu eus venu(e), il eut venu, nous eûmes venu(e)s, vous eûtes venu(e)s, ils eurent venues).

Použití:

Table with 2 columns: V knižním stylu. Vyjadřuje děj, který skončil těsně před začátkem jiného minulého děje vyjádřeného jednoduchým perfektem. Nejčastěji po spojkách: quand, lorsque, après que, dès que aussitôt que. Quand il eut diné, il s'endormit. Poté co se navedl, usnul. Aussitôt que je me fus couché sous le pommier avec l'intention de me reposer un peu, une pomme me tomba sur la tête. Jakmile jsem ulehl pod tu jablono s úmyslem trošku si odpočinout, spadlo mi na hlavu jablko.

Passé surcomposé

Tvoří se z pomocného slovesa ve tvaru složeného perfekta a z přičestí minulého významového slovesa:
Quand il a eu diné il s'est endormi. Když se navečeřel, usnul.
passé antérieur -> passé surcomposé
il eut -> il a eu
Nelze ho tvořit od zvrátných sloves.
Použití:
v hovorovém jazyce, často se používá v jižní Francii (především se slovesy finir a terminer).

Předbudoucí čas-Futur antérieur

je složený čas, který se tvoří z budoucího času (futur simple) pomocného slovesa a přičestí minulého významového slovesa

vzor: finir:		vzor - venir:	
j'aurai fini	nous aurons fini	je serai venu(e)	nous serons venu(e)s
tu auras fini	vous aurez fini	tu seras venu(e)	vous serez venu(e)s
il aura fini	ils auront fini	il sera venu	ils seront venus
		elle sera venue	elles seront venues

Použití:
Vyjadřuje

- děj, který skončí dříve, než nastane jiný budoucí děj (nejčastěji ve vedlejší větě po spojkách **quand, lorsque, dès que, aussitôt que, après que**)
Quand je me serai promené, je rentrerai à la maison. Až se projdu, vrátím se domů.
„Dis-donc, Pierre, prête-moi cent balles. Je te les rendrai dès que j'aurai touché le prix Nobel.“ „Hele Petře, půjč mi stovku. Já ti ji vrátím až dostanu Nobelovu cenu.“
- děj, který bude ukončen v určitém okamžiku:
À huit heures du soir, tout le monde sera rentré. V osm hodin večer budou všichni zpátky.
Dans trois mois, nous aurons passé l'examen. Za 3 měsíce budeme mít hotovou tu zkoušku.
- pravděpodobný děj ukončený v minulosti:
Ils se seront trompés. Asi se zmylili.
J'aurai oublié mon parapluie à l'école. (= J'ai peut-être oublié mon parapluie à l'école.) Asi jsem zapomněl svůj deštník ve škole.

Podmiňovací způsob(Kondicionál)-Conditionnel

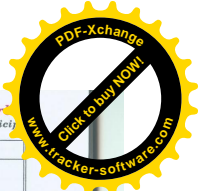
Kondicionál přítomný-Conditionnel présent

Tvoření: od budoucího času (futur simple) odtržením koncovky pro budoucí čas a jejím nahrazením koncovkou pro imperfektum.

parler:		finir:	
je parler-ai	je parler-ais	je finir-ais	nous finir-ions
tu parler-ais	nous parler-ions	tu finir-ais	vous finir-iez
il parler-ait	ils parler-aient	il finir-ait	ils finir-aient

Použití: kondicionál přítomný vyjadřuje:

- neskutecný, předpokládaný děj, přání nebo možnost:
J'irais avec vous si vous vouliez. Šel bych tam s vámi, kdybyste chtěl.
Il rêve d'un ruisseau où il y aurait beaucoup de poissons. Sní o potoku, kde by bylo hodně ryb.

- pravděpodobnost nebo pochybnost v přítomnosti:
Il y aurait toujours beaucoup de monde. (= On dit qu'il y a toujours beaucoup de monde.) Prý je tam vždycky hodně lidí.
Serait-il encore malade? Že by byl ještě nemocen?
- následnost vzhledem k jinému ději minulému (souslednost časová):
Il m'a promis que son ami viendrait ce soir. Slibil mi, že jeho přítel dnes večer přijde.
Je ne savais pas que vous seriez déjà à la maison. Nevěděl(a) jsem, že už budete doma.

Kondicionál minulý-Conditionnel passé

Tvoření: z kondicionálu přítomného pomocného slovesa a přičestí minulého významového slovesa.

tomber:		finir:	
je serais tombé(e)	nous serions tombé(e)s	j'aurais fini	nous aurions fini
tu serais tombé(e)	vous seriez tombé(e)s	tu aurais fini	vous auriez fini
il serait tombé	ils seraient tombés	il aurait fini	ils auraient fini
elle serait tombée	elles seraient tombées		

Použití: kondicionál minulý vyjadřuje:

- děj v minulosti neuskutečněný
Nous aurions fait ce travail si nous n'avions pas été paresseux. Byli bychom tu práci udělali, kdybychom nebyli (bývali) líní.
- pravděpodobnost nebo pochybnost v minulosti:
Ils auraient voulu divorcer. (= On dit qu'ils avaient voulu divorcer.) Prý se chtěli rozvést.
Moi, j'aurais dit cela? Já že jsem to řekl(a)? (Já že bych to byl(a) řekl(a)?)

Poznámka: Místo kondicionálu minulého se v knižním stylu zejména ve starší literatuře, užívá konjunktiv plusquamperfekta. Těmto tvarům se často říká 2. forma kondicionálu minulého.

On eût dit ... = On aurait dit ...	Člověk by (byl) řekl ...
Il y fût allé (= Il y serait allé) s'il avait eu du courage.	Byl by tam šel, kdyby byl měl odvahu.

Přičestí-Participe

Přičestí přítomné-Participe présent

Tvoří se od všech sloves od téhož základu jako imperfektum, tj. od kmene přítomného, z 1. osoby množ.číslna, a to koncovkou -ant, např.

parler:	nous parlons	parlant	Výjimky:	être	nous sommes	étant
finir:	nous finissons	finissant		avoir	nous avons	ayant
				savoir	nous savons	sachant

Použití: vyjadřuje:

- časově omezený děj:
la mère nourissant son enfant matka krmí své dítě
- trvalý stav nebo stálou vlastnost - v tomto případě se shoduje s řídícím podstatným jménem v rodu a čísle; zastává funkci přídavného jména
un repas nourrissant výživné jídlo
une boisson nourrissante výživný nápoj
des livres intéressants zajímavé knihy

Passé surcomposé

Tvoří se z pomocného slovesa ve tvaru složeného perfekta a z přičestí minulého významového slovesa:
Quand il a eu diné il s'est endormi. Když se navečeřel, usnul.
passé antérieur -> passé surcomposé
il eut -> il a eu
Nelze ho tvořit od zvrátných sloves.
Použití:
v hovorovém jazyce, často se používá v jižní Francii (především se slovesy finir a terminer).

Předbudoucí čas-Futur antérieur

je složený čas, který se tvoří z budoucího času (futur simple) pomocného slovesa a přičestí minulého významového slovesa

vzor: finir:		vzor - venir:	
j'aurai fini	nous aurons fini	je serai venu(e)	nous serons venu(e)s
tu auras fini	vous aurez fini	tu seras venu(e)	vous serez venu(e)s
il aura fini	ils auront fini	il sera venu	ils seront venus
		elle sera venue	elles seront venues

Použití:
Vyjadřuje

- děj, který skončí dříve, než nastane jiný budoucí děj (nejčastěji ve vedlejší větě po spojkách **quand, lorsque, dès que, aussitôt que, après que**)
Quand je me serai promené, je rentrerai à la maison. Až se projdu, vrátím se domů.
„Dis-donc, Pierre, prête-moi cent balles. Je te les rendrai dès que j'aurai touché le prix Nobel.“ „Hele Petře, půjč mi stovku. Já ti ji vrátím až dostanu Nobelovu cenu.“
- děj, který bude ukončen v určitém okamžiku:
À huit heures du soir, tout le monde sera rentré. V osm hodin večer budou všichni zpátky.
Dans trois mois, nous aurons passé l'examen. Za 3 měsíce budeme mít hotovou tu zkoušku.
- pravděpodobný děj ukončený v minulosti:
Ils se seront trompés. Asi se zmylili.
J'aurai oublié mon parapluie à l'école. (= J'ai peut-être oublié mon parapluie à l'école.) Asi jsem zapomněl svůj deštník ve škole.

Podmiňovací způsob(Kondicionál)-Conditionnel

Kondicionál přítomný-Conditionnel présent

Tvoření: od budoucího času (futur simple) odtržením koncovky pro budoucí čas a jejím nahrazením koncovkou pro imperfektum.

parler:		finir:	
je parler-ai	je parler-ais	je finir-ais	nous finir-ions
tu parler-ais	nous parler-ions	tu finir-ais	vous finir-iez
il parler-ait	ils parler-aient	il finir-ait	ils finir-aient

Použití: kondicionál přítomný vyjadřuje:

- neskutecný, předpokládaný děj, přání nebo možnost:
J'irais avec vous si vous vouliez. Šel bych tam s vámi, kdybyste chtěl.
Il rêve d'un ruisseau où il y aurait beaucoup de poissons. Sní o potoku, kde by bylo hodně ryb.

- pravděpodobnost nebo pochybnost v přítomnosti:
Il y aurait toujours beaucoup de monde. (= On dit qu'il y a toujours beaucoup de monde.) Prý je tam vždycky hodně lidí.
Serait-il encore malade? Že by byl ještě nemocen?
- následnost vzhledem k jinému ději minulému (souslednost časová):
Il m'a promis que son ami viendrait ce soir. Slibil mi, že jeho přítel dnes večer přijde.
Je ne savais pas que vous seriez déjà à la maison. Nevěděl(a) jsem, že už budete doma.

Kondicionál minulý-Conditionnel passé

Tvoření: z kondicionálu přítomného pomocného slovesa a přičestí minulého významového slovesa.

tomber:		finir:	
je serais tombé(e)	nous serions tombé(e)s	j'aurais fini	nous aurions fini
tu serais tombé(e)	vous seriez tombé(e)s	tu aurais fini	vous auriez fini
il serait tombé	ils seraient tombés	il aurait fini	ils auraient fini
elle serait tombée	elles seraient tombées		

Použití: kondicionál minulý vyjadřuje:

- děj v minulosti neuskutečněný
Nous aurions fait ce travail si nous n'avions pas été paresseux. Byli bychom tu práci udělali, kdybychom nebyli (bývali) líní.
- pravděpodobnost nebo pochybnost v minulosti:
Ils auraient voulu divorcer. (= On dit qu'ils avaient voulu divorcer.) Prý se chtěli rozvést.
Moi, j'aurais dit cela? Já že jsem to řekl(a)? (Já že bych to byl(a) řekl(a)?)

Poznámka: Místo kondicionálu minulého se v knižním stylu zejména ve starší literatuře, užívá konjunktiv plusquamperfekta. Těmto tvarům se často říká 2. forma kondicionálu minulého.

On eût dit ... = On aurait dit ...	Člověk by (byl) řekl ...
Il y fût allé (= Il y serait allé) s'il avait eu du courage.	Byl by tam šel, kdyby byl měl odvahu.

Přičestí-Participe

Přičestí přítomné-Participe présent

Tvoří se od všech sloves od téhož základu jako imperfektum, tj. od kmene přítomného, z 1. osoby množ.číslna, a to koncovkou -ant, např.

parler:	nous parlons	parlant	Výjimky:	être	nous sommes	étant
finir:	nous finissons	finissant		avoir	nous avons	ayant
				savoir	nous savons	sachant

Použití: vyjadřuje:

- časově omezený děj:
la mère nourissant son enfant matka krmí své dítě
- trvalý stav nebo stálou vlastnost - v tomto případě se shoduje s řídícím podstatným jménem v rodu a čísle; zastává funkci přídavného jména
un repas nourrissant výživné jídlo
une boisson nourrissante výživný nápoj
des livres intéressants zajímavé knihy

a - Verbes

Pr. - Participé passé	
sinnost s jiným dějem:	
Il sont entrés, se tenant par la main.	Vešli a drželi se při tom za ruce.
J'ai rencontré Paul allant au cinéma.	Potkala(a) jsem Pavla, když šel do kina.
4. na začátku věty vyjadřuje přřinu:	
N'ayant pas assez de temps aujourd'hui, nous avons remis ce travail à demain.	Protože jsme neměli dost času, odložili jsme tu práci na zřitek.

Prčestí minulé-Participe passé

tvorí součást všech složených slovesných tvarů v rodě činném i trpném.

U přechodných sloves, je-li ho použito bez pomoc. slovesa, má obvykle význam trpný:	
la langue parlée	mluvený jazyk
les femmes abandonnées	opuštěné ženy
Prčestí minulé některých bezpředmětových a zvrtných sloves vyjadřuje stav:	
un garçon parti de chez lui	chlapec, který odešel z domova
arrivé au but	kteřý dosáhl cíle
restée seule	kteřá zůstala sama
un enfant assis	sedící dítě
Jára Cimrman couché, endormi	Jára Cimrman ležící, spící

Prčestí minulé složené-Participe passé composé

Tvorí se z přčestí přítomného pomocného slovesa a přčestí minulého významového slovesa. Vyjadřuje děj předcházející před jiným dějem (ať přítomným, minulým, nebo budoucím):

Ayant parlé pendant trois heures, Joachim s'est tu tout à fait épuisé.	Když Jáchym po třech hodinách domluvil, odmíchl se zcela vyčerpán.
Ayant passé tes examens, tu pourras partir à la montagne.	Až složíš zkoušky, budeš moci odjet na hory.
Participiální (absolutní) vazby. Prčestí přítomného i přčestí minulého složeného lze užit i při nestejných podmětích, v tom případě musí být oba podměty vyjádřeny. Prčestí uvádí zpravidla důvod.	
La maison étant vendue, nous avons été obligés de partir.	Jeřkož je dům prodán, byli jsme nuceni odejít.
La maison vendue, ils sont partis.	Po prodeji domu odešli. (pomocné sloveso être se v této vazbě často vynechává)
L'orage menaçant, ils sont retournés chez eux.	Protože hrozila bouřka, vrátili se domů.

Přechodník přítomný-Gérondif

Tvorí se z předložky en a z přčestí přítomného (en parlant). Použití:

V souvětí, kde ve vedlejší větě určuje, za jakých okolností se udál děj, vyjádřený slovesem větě hlavní. Podmět obou vět musí být shodný.

Elle se précipita vers lui en poussant un cri de joie.	Vřhla se k němu s radostným vykřikem.
En la voyant, il se mit à courir.	Když ji uviděl, dal se do běhu.
Přechodník může vyjadřovat také:	
1. nepřetržitost děje:	
Tout en bavardant, nous sommes arrivés à la clairière.	Jak jsme si tak povídali, došli jsme na puseku.
2. protiklad:	
Tout en ne le comprenant pas, il le fait toujours.	Přestože tomu vůbec nerozumí, dělá to pořád.

Slovesa - Verbes

Konjunktiv - Subjonctif

3. prostředek:	On apprend beaucoup en voyageant.	Cestováním se člověk hodně naučí.
4. podmínku:	En lisant un peu plus vite, vous arrivez tout-à-fait à finir ce livre avant lundi.	Budete-li číst trochu rychleji, snad se vám podaří tu knihu do pondělka přečíst.

Konjunktiv-Subjonctif

je slovesný způsob užívaný převážně v určitých typech vedlejších vět, tj. v rámci souvětí. Ve větách jednoduchých je jeho užití méně časté. Ve francouzštině existují 4 typy konjunktivů:

1. Konjunktiv přítomný-Subjonctif présent

Tvoření: z 3. osoby množ. čísla přítom. času odtržením koncovky -ent (ils finissent) a přidáním koncovek:

-e	-ions	přiklad finit:	que je finisse	que nous finissions
-es	-iez		que tu finisses	que vous finissiez
-e	-ent		qu'il finisse	qu'ils finissent

Existují nepravděelné tvary u sloves: avoir, être, aller, faire, savoir, pouvoir, vouloir, falloir, valoir, viz abecední přehled nejpoužívanějších sloves.

Použití: Konjunktiv se používá nejčastěji se spojkou que, kteřá jej předchází a do češtiny se překládá podle kontextu spojkami ať, když (ve větách hlavních), aby, že (ve větách vedlejších).

1.1. Ve větách hlavních vyjadřuje:	
a) přání (bez spojky que):	Vive la liberté! / Ať žije svoboda!
b) rozkaz nebo zákaz:	Qu'il vienne! / Ať přijde! Qu'il ne le fasse pas. / Ať to nedělá.
c) rozhodnutí:	Moi! que je fasse tout cela! / Já že bych měl(a) tohle všechno udělat!
d) předpoklad:	Soit a égal à zéro. / Buďž a rovno nule. Soit un cercle. / Je dána kružnice.
e) některé ustálené obraty:	que je sache ... / pokud vím ... à Dieu ne plaise / nedejž Bžh
1.2. Ve větách vedlejších vyjadřuje:	
a) vřli, přání, touhu, zákaz, bránění	Je veux que vous le fassiez. / Chci abyste to udělali. Je ne désire pas qu'il vienne. / Nepřejí si, aby přišel.
b) pochybnost, nejistota např. po slovních spojeních a slovesech	douter / pochybovat il est douteux / dá se pochybovat ignorer / nevědět il est possible / je možné sembler / zdát se il est impossible / je nemožné ne pas penser / nemyšlet il est peu probable / je málo pravděpodobné ne pas croire / nevěřit avoir peine à croire / sotva věřit il peut se faire / může se stát Je doute qu'il puisse le faire. / Pochybuji, že to bude moci udělat. Il est impossible qu'il réussisse son examen. / Je nemožné, že by tu zkoušku udělal. Il se peut que j'arrive à 9 h. / Možná přijdu v devět (hodin).

Slovesa-Verbes

Konjunktiv - Subjonctif

c) soud, posudek, eventualitu v mysli mluvčého zvláště po slovních spojeních a slovesech:	
approuver	schvalovat
trouver bon (mauvais)	shledat dobrým (špatným)
il convient	je vhodné
il est important	je důležité
il vaut mieux	je lépe
cela vaut la peine	stojí za to, aby
il faut	je třeba
il est nécessaire	je nutné
il semble	zdá se
il est naturel	je přirozené
J'approuve que vous le fassiez.	Schvaluji abyste to udělali.
Il est naturel qu'il veuille le savoir.	Je to přirozené, že to chce vědět.
Il faut que vous parliez à haute voix.	Je třeba abyste mluvil nahlas.
d) duševní hnutí např. po slovesech a slovních spojeních:	
s'étonner	divit se
être fâché	zlobit se
se plaindre	stěžovat si
avoir peur	mít strach
craindre	obávat se
être heureux	být rád
se réjouir	radovat se
être triste	být smutný
regretter	litovat
il est fâché	je mrzuté
c'est ennuyeux	je mrzuté
Je m'étonne que vous le disiez.	Udivuje mě, že to říkáte.
Je crains qu'il ne vienne pas.	Obávám se, že nepřijde.

2. Konjunktiv perfekta-Subjonctif passé

Tvoření: z konjunktivu přítomného pomocného slovesa (avoir nebo être) + přčestí minulého významového slovesa

finir:	que j'aie fini	aller:	que je sois allé(e)
	que tu aies fini		que tu sois allé(e)
	qu'il ait fini		qu'il soit allé
	que nous ayons fini		que nous soyons allé(e)s
	que vous ayez fini		que vous soyez allé(e)s
	qu'ils aient fini		qu'ils soient allés

Použití: Podobně jako u konj. přítomného, označuje děj minulý, který předcházel ději přítomnému. Je suis contente que tu me l'aies dit. Jsem spokojena, že jsi mi to řekl.

3. Konjunktiv imperfekta-Subjonctif de l'imparfait

Tvoření: ze 2. os. jedn. č. tvaru passé simple přidáním „s“ a koncovek subjunktivu préseutu, s výjimkou 3. osoby jedn. čísla:

-asse	-assions	-isse	-issions	-usse	-ussions
-asses	-assiez	-isses	-issiez	-usses	-ussiez
-ât	-assent	-ît	-issent	-ût	-ussent

Použití: Vyskytuje se pouze v psané řeči a to nejvíce ve 3. os. jedn. čísla. Vyjadřuje ve větách závislých současnost s dějem minulým. (ve spojení s passé simple)
Il faut qu'elle avouât la vérité. Bylo třeba, aby přiznala pravdu.
Aussi absurde que cela me semblât, à mille Jakkoli se mi to zdálo absurdní na tisíc mil daleko milles de toute terre habitée, je sortis de ma od veškeré obyčlené země, vytáhl jsem z kapsy list poche une feuille de papier et un stylographe. papíru a pero.
(A. de Saint-Exupéry: Le Petit Prince)

Slovesa-Verbes

Impératif - Rozkazovací způsob

4. Konjunktiv plusquamperfekta-Subjonctif du plus - à que - parfait

Tvoření: z konjunktivu imperfekta pomocného slovesa (avoir nebo être) přidáním přčestí minulého významového slovesa

finir:	que j'eusse fini	aller:	que je fusse allé(e)
	que tu eusses fini		que tu fusses allé(e)
	qu'il eût fini		qu'il fût allé
	que nous eussions fini		que nous fussions allé(e)s
	que vous eussiez fini		que vous fussiez allé(e)s
	qu'ils eussent fini		qu'ils fussent allés

Použití: Pouze v psané řeči, nejčastěji ve 3. os. jedn. čísla. Označuje děj minulý, který předcházel jinému ději minulému.
Je suis content qu'il me l'eût dit. Byl jsem spokojen, že mi to řekl.
Tvaru konjunktivu plusquamperfekta se užívá také jako II. formy kondicionálu minulého: On eût dit ... (= On aurait dit) ... Člověk by (byl) řekl ...
Il eût été (= Il aurait été) indécent de ne pas répondre. Bývalo by bylo neslušné neodpovědět.

Ma mère eût aimé (=aurait aimé), je pense, que je fasse une fille pour de vrai, avec quel bonheur elle eût comblé de bienfaits sa triste enfance ressuscitée! Má matka by byla bývala ráda, kdybych byl doopravdy děveč, jak ráda by byla naplnila dobrými skutky své smutné znovuzrozené dětství.
(J. P. Sartre: Les mots)

Impératif - Rozkazovací způsob

Má tvar jako oznamovací způsob bez osobního zájmena
Použití: Pouze u 2. os. jedn. č. a 1. a 2. osoby mn.č.

	regarder	finir	sortir
tu regardes	regarde	finis	sors
nous regardons	regardons	finissons	sortons
vous regardez	regardez	finissez	sortez

Pozn.: u sloves 1. třídy se v 2. os. jedn. č. v rozkazu vynechává koncové -s, stejně tak u slovesa aller: tu vas - rozkaz: va. Toto koncové -s však nezániká, následuje-li zájmené příslovice en nebo y. Mezi slovesem a zájmeny nebo zájm. příslovy y a en se píše pomlčka.

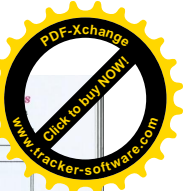
Vas-y! Jdi tam! (Dej se do toho!)
Penses-y! Mysli na to!
Pense! Mysli!
Parles-en! Mluv o tom!
Parle! Mluv!

Výjimka ve tvaru slovesa v rozkazu tvoří pouze 3 slovesa:

tu es	être	tu as	avoir	tu sais	savoir
nous sommes	sois	nous avons	aie	nous savons	sache
vous êtes	soyez	vous avez	ayez	vous savez	sachez

Použití - k vyjádření:

1. rozkazu nebo zákazu:	Ne parlez pas!	Nemluvte!
2. prosby:	Attends - moi.	Počkej na mě.
3. vyzvy:	Entrez.	Vstupte.
4. rady:	Serrez votre droite.	Držte se vpravo.
5. varování:	Ne va pas le lui dire.	Ne abys mu to řekl.
6. přání:	Amusez - vous bien.	Dobře se bavte.

Minulý rozkazovací způsob

se používá zřídka a to u sloves, které vyjadřují ukončený děje:
Ayez lu ce livre avant dimanche. Přetčete tu knihu do neděle.
Soyez rentrés avant six heures. Vraťte se do šesti (hodin).

Otázka - Question

Můžeme ji tvořit:

1.	intonací - stejný slovesled jako ve větě oznamovací:	
	Pierre est déjà à la maison?	Petr je už doma?
	Oznamovací slovesled je povinný, je-li na konci dotazu obrát „n'est-ce pas“.	
	Vous y resterez longtemps, n'est-ce pas?	Zůstanete tady dlouho, že (ano)?
	Otázka intonací se používá nejčastěji v hovorovém jazyce.	
2.	inverzí (změnou slovesledu)	
a)	inverze jednoduchá: trojí se přehozením slovesa a podst. jména.	
	Est-ce possible?	Je to možné?
	De quoi parles-tu?	O čem mluvíš?
b)	inverze složená: používá se v otázkách, ve kterých je podmětem podstatné jméno nebo samostatné zájmeno. Podmět je tu vyjádřen dvakrát: před slovesem a za slovesem.	
	Pierre, est-il déjà à la maison?	Petr je už doma?
	Votre mari, que fait-il?	Co dělá váš manžel?
	Qui Pierre appelle-t-il?	Koho volá Petr?
	(Qui appelle Pierre?)	(Kdo volá Petra?)
	Pozn. Mezi sloveso 1. třídy (které ve 3. os. jedn. č. končí na -e) a osobní zájmeno se klade -t, kvůli výslovnosti. Použítí otázky inverzí: ve spisovném, pečlivém jazyku.	
3.	opisem - pomocí est-ce que , které se klade na začátek věty a po něm následuje slovesled věty oznamovací:	
	Est-ce que tu la connais?	Znáš ji?
	Est-ce que může být kladeno také po tázacích zájmech qui, que, quoi , jestliže mají funkci předmětu:	
	Qui est-ce que vous cherchez?	Koho hledáte?
	Qu'est-ce que tu fais?	Co děláš?
	Avec qui est-ce que tu vas là-bas?	S kým tam jdeš?

Nepřímá otázka

Pořádek slov v nepřímé otázce je stejný jako v oznamovací větě.

Převod přímých otázek na nepřímé

1.	Otázky zjišťovací:	
	Primární otázka:	Nepřímá otázka:
	Vous travaillez comme ingénieur?	Je vous demande si vous travaillez comme ingénieur.
	Travaillez - vous comme ingénieur?	
	Pracujete jako inženýr?	Ptám se vás, zdali pracujete jako inženýr.
2.	Otázky doplňovací:	
a)	pádové otázky:	
	Primární otázka:	Nepřímá otázka:
	Qui est-ce?	Je vous demande qui c'est.
	Kdo to je?	Ptám se vás, kdo to je.
	Qui êtes-vous?	Je vous demande qui vous êtes.
	Kdo jste?	Ptám se vás, kdo jste.
	Qui cherchez-vous?	Je vous demande qui vous cherchez.
	Koho hledáte?	Ptám se vás, koho hledáte.
	Qu'est-ce que c'est?	Je vous demande ce que c'est.
	Co je to?	Ptám se vás, co to je.

Que lisez-vous?	Je vous demande ce que vous lisez.
Co čtete?	Ptám se vás, co čtete.
Qu'est-ce qui se passe?	Je ne sais pas ce qui se passe.
Co se děje?	Nevím, co se děje.
Předložkové otázky:	
Primární otázka:	Nepřímá otázka:
Avec quoi faites-vous ceci?	Je vous demande avec quoi vous faites ceci.
Čím to děláte?	Ptám se vás, čím to děláte.
b) tázací příslovce:	
Primární otázka:	Nepřímá otázka:
Comment allez-vous?	Je vous demande comment vous allez.
Jak se máte?	Ptám se vás, jak se máte.
Pourquoi Pierre fait-il ce travail?	Je vous demande pourquoi Pierre fait ce travail.
Proč Petr dělá tu práci?	Ptám se vás, proč Petr dělá tu práci.

Zápor - Négation

Zápor u slovesa vyjadřujeme dvěma zápornými částicemi: **ne**, která stojí před slovesem, a **pas**, která stojí za slovesem (u složených časů za pomocným slovesem).

Je ne l'entends pas.	Neslyším ho.
Je ne l'ai pas entendu.	Neslyšel jsem ho.
Je-li zápor v infinitivu, jsou obě záporné částice před ním:	
Je suis contente de ne pas l'avoir vu.	Jsem ráda, že jsem ho neviděla.
Je suis contente de ne pas m'être enfuie d'ici.	Jsem ráda, že jsem odsud neutekla.
Je-li ve větě nějaké záporné zájmeno nebo příslovce, stojí u slovesa pouze „ne“, „pas“ se vynechává.	
Je n'y reviendrai jamais.	Nikdy se tam nevrátím.
Je n'ai vu personne.	Nikoho jsem neviděl(a).
Il ne savent rien.	Nic nevědí.
Il ne craint aucune maladie.	Nebolí se žádné nemoci.
Nul ne sait s'il viendra.	Nikdo neví, zdali přijde.

Nadbytečný zápor - Expletivní ne

se vyskytuje v některých větách významem kladných a slouží ke zdůraznění obsahu věty. Vyskytuje se:

1.	Po slovesech obav:	
	Je crains qu'il ne le fasse.	Obávám se, aby to neudělal. Obávám se, že to udělá.
2.	Po slovesech pochyby:	
	Je doute qu'il ne vienne.	Pochybuji, že přijde.
3.	V některých větách:	
a)	příslovcových:	
	Cela est plus intéressant que je n'ai prévu.	Je to zajímavější, než jsem předpokládal(a).
b)	omezovacích:	
	Il n'y ira pas à moins que vous n'y alliez aussi.	Nepjde tam, ledaže byste tam šla také.
c)	časových:	
	Nous resterons ici avant que vous ne veniez.	Zůstaneme tady, dokud nepřijдете.

ABECEDNÍ PŘEHLED NEJPOUŽÍVANĚJŠÍCH NEPRAVIDELNÝCH SLOVES

ABECEDNÍ PŘEHLED NEJPOUŽÍVANĚJŠÍCH NEPRAVIDELNÝCH SLOVES

INFINITIF	INDICATIF			
	PRÉSENT	IMPARFAIT	PASSÉ SIMPLE	FUTUR
AVOIR (pomocné sloveso) (mít)	j'ai tu as il a nous avons vous avez ils ont	j'avais tu avais il avait nous avions vous aviez ils avaient	j'eus tu eus il eut nous eûmes vous eûtes ils eurent	j'aurai tu auras il aura nous aurons vous aurez ils auront
ÊTRE (pomocné sloveso) (být)	je suis tu es il est nous sommes vous êtes ils sont	j'étais tu étais il était nous étions vous étiez ils étaient	je fus tu fus il fut nous fûmes vous fûtes ils furent	je serai tu seras il sera nous serons vous serez ils seront
ALLER (jít)	je vais tu vas il va nous allons vous allez ils vont	j'allais tu allais il allait nous allons vous allez ils allaient	j'allais tu allais il allait nous allâmes vous allâtes ils allèrent	j'irai tu iras il ira nous irons vous irez ils iront
(S') ASSEOIR (sednout si)	je m'assois tu t'assois il s'assied nous nous asseyons vous vous asseyez ils s'asseyaient	j'assiais tu assiais il assiedait nous nous asseyions vous vous asseyiez ils assaient	j'assis tu assis il assit nous nous assîmes vous vous assîtes ils assirent	j'assiérai tu assiéreras il assiéra nous nous assiérons vous vous assièrez ils assièrèrent
	<i>nebo</i>			
	je m'assois tu t'assois il s'assoit nous nous assoyons vous vous assoyez ils s'assoient	j'assoiais tu assoiais il assoyait nous nous assoyions vous vous assoyiez ils assoyaient	j'assis tu assis il assit nous nous assîmes vous vous assîtes ils assirent	j'assoierai tu assoieras il assoiera nous nous assoirons vous vous assoirez ils assoiront
BOIRE (pít)	je bois tu bois il boit nous buvons vous buvez ils boivent	je buvais tu buvais il buvait nous buvions vous buviez ils buvaient	je bus tu bus il but nous bûmes vous bûtes ils burent	je boirai tu boiras il boira nous boirons vous boirez ils boiront

CONDITIONNEL	SUBJONCTIF		IMPÉRATIF	PARTICIPES
	PRÉSENT	PRÉSENT	PRÉSENT	
j'aurais tu aurais il aurait nous aurions vous auriez ils auraient	que je aie que tu aies qu'il ait que nous ayions que vous ayez qu'ils aient	que j'eusse que tu eusses qu'il eût que nous eussions que vous eussiez qu'ils eussent	aie aies aie ayons ayez aie	ayant/eu
je serais tu serais il serait nous serions vous seriez ils seraient	que je sois que tu sois qu'il soit que nous soyons que vous soyez qu'ils soient	que je fusse que tu fusses qu'il fût que nous fussions que vous fussiez qu'ils fussent	sois sois sois soyons soyez sois	étant/été
j'irais tu irais il irait nous irions vous iriez ils iraient	que j'aie que tu ailles qu'il aille que nous allions que vous alliez qu'ils aillent	que j'allasse que tu allasses qu'il allât que nous allussions que vous allussiez qu'ils allussent	va va va allons allez allez	allant/allé
j'assiérais tu assiérerais il assièrait nous assièrions vous assièriez ils assièraient	que j'asseie que tu assies qu'il assie que nous asseyions que vous asseyiez qu'ils assient	que j'assisse que tu assisses qu'il assît que nous assissions que vous assissiez qu'ils assissent	assieds-toi assieds-toi assieds-toi asseyons-nous asseyez-vous asseyez-vous	s'asseyant/assis
j'assoierais tu assoieras il assoiera nous assoirions vous assoiriez ils assoieraient	que j'assoie que tu assoies qu'il assoie que nous assoyions que vous assoyiez qu'ils assoient	que j'assoisse que tu assoisses qu'il assoît que nous assoissions que vous assoissiez qu'ils assoissent	assois assois assois assoignons assoignez assoignez	assoignant/assis
je boirais tu boirais il boirait nous boirions vous boiriez ils boiraient	que je boive que tu boives qu'il boive que nous buvions que vous buviez qu'ils boivent	que je busse que tu busses qu'il bût que nous buissions que vous buissiez qu'ils bussent	bois bois bois buvons buvez buvez	buvant/bu

Slova
ABECEDNÍ PŘEHLED NE-POUŽÍVANĚJŠÍCH NEPRAVIDELNÝCH SLOVES

INFINITIF	INDICATIF			
	PRÉSENT	IMPARFAIT	PASSÉ SIMPLE	FUTUR
CHOISIR (vybrat, vybrát)	je choisis tu choisis il choisit nous choisissons vous choisissez ils choisissent	je choisissais tu choisissais il choisissait nous choisissions vous choisissiez ils choisissaient	je choisis tu choisis il choisit nous choisîmes vous choisîtes ils choisirent	je choisirai tu choisiras il choisira nous choisirons vous choisirez ils choisiront
CONDUIRE (vést, vézt)	je conduis tu conduis il conduit nous conduisons vous conduisez ils conduisent	je conduisais tu conduisais il conduisait nous conduisions vous conduisiez ils conduisaient	je conduisis tu conduisis il conduisit nous conduisîmes vous conduîtes ils conduisirent	je conduirai tu conduiras il conduira nous conduirons vous conduirez ils conduiront
CONNAÎTRE (znát) (apparaitre objevit se, paraître - vyjit (o knize), reconnaître uznat, poznat)	je connais tu connais il connaît nous connaissons vous connaissez ils connaissent	je connaissais tu connaissais il connaissait nous connaissions vous connaissiez ils connaissaient	je connus tu connus il connut nous connûmes vous connûtes ils connurent	je connaîtrai tu connaîtras il connaîtra nous connaîtrons vous connaîtrez ils connaîtront
CRAINDRE (bát se, obávat) (éteindre - zhasit, peindre - malovat, se plaindre - stěžovat si)	je crains tu crains il craint nous craignons vous craignez ils craignent	je craignais tu craignais il craignait nous craignions vous craigniez ils craignaient	je craignis tu craignis il craignit nous craignîmes vous craignîtes ils craignirent	je craindrai tu craindras il craindra nous craindrons vous craindrez ils craindront
CROIRE (věřit)	je crois tu crois il croit nous croyons vous croyez ils croient	je croyais tu croyais il croyait nous croyions vous croyiez ils croyaient	je crus tu crus il crut nous crûmes vous crûtes ils crurent	je croirai tu croiras il croira nous croirons vous croirez ils croiront
DEVOIR (muset)	je dois tu dois il doit nous devons vous devez ils doivent	je devais tu devais il devait nous devions vous deviez ils devaient	je dus tu dus il dut nous dûmes vous dûtes ils durent	je devrai tu devras il devra nous devrons vous devrez ils devront
DIRE (řici, říkat)	je dis tu dis il dit nous disons vous dites ils disent	je disais tu disais il disait nous disions vous disiez ils disaient	je dis tu dis il dit nous dîmes vous dîtes ils dirent	je dirai tu diras il dira nous dirons vous direz ils diront

Slova
ABECEDNÍ PŘEHLED NE-POUŽÍVANĚJŠÍCH NEPRAVIDELNÝCH SLOVES

CONDITIONNEL	SUBJONCTIF			IMPÉRATIF	PARTICIPES PRÉSENT/ PASSÉ
	PRÉSENT	PRÉSENT	IMPARFAIT		
je choisirais tu choisirais il choisirait nous choisirions vous choisiriez ils choisiraient	que je choisisse que tu choisisses qu'il choisisse que nous choisissions que vous choisissiez qu'ils choisissent	que je choisise que tu choisises qu'il choisisse que nous choisissions que vous choisissiez qu'ils choisissent	choisis choisissons choisissez	choisissant /choisi	
je conduirais tu conduirais il conduirait nous conduirions vous conduiriez ils conduiraient	que je conduise que tu conduises qu'il conduise que nous conduisions que vous conduisiez qu'ils conduisent	que je conduise que tu conduises qu'il conduise que nous conduisions que vous conduisiez qu'ils conduissent	conduis conduisons conduisez	conduisant /conduit	
je connaîtrais tu connaîtrais il connaîtrait nous connaîtrions vous connaîtriez ils connaîtraient	que je connaisse que tu connaisses qu'il connaisse que nous connaissions que vous connaissiez qu'ils connaissent	que je connusse que tu connusses qu'il connût que nous connussions que vous connussiez qu'ils connussent	connais connaissons connaissez	connaissant /connu	
je craindrais tu craindrais il craindrait nous craindrions vous craindriez ils craindraient	que je craigne que tu craignes qu'il craigne que nous craignions que vous craigniez qu'ils craignent	que je craignisse que tu craignisses qu'il craignît que nous craignissions que vous craignissiez qu'ils craignissent	crains craignons craignez	craignant/craint	
je croirais tu croirais il croirait nous croirions vous croiriez ils croiraient	que je croie que tu croies qu'il croie que nous croyions que vous croyiez qu'ils croient	que je crusse que tu crusses qu'il crût que nous crussions que vous crussiez qu'ils crussent	crois croyons croyez	croyant/cru	
je devrais tu devrais il devrait nous devrions vous devriez ils devraient	que je doive que tu doives qu'il doive que nous devions que vous deviez qu'ils doivent	que je dusse que tu dusses qu'il dût que nous dussions que vous dussiez qu'ils dusse	(nepoužívá se)	devant/dû	
je dirais tu dirais il dirait nous dirions vous diriez ils diraient	que je dise que tu dises qu'il dise que nous disions que vous disiez qu'ils disent	que je disse que tu disses qu'il dît que nous disions que vous disiez qu'ils disent	dis dites	disant/dit	

Slova
ABECEDNÍ PŘEHLED NE-POUŽÍVANĚJŠÍCH NEPRAVIDELNÝCH SLOVES

INFINITIF	INDICATIF			
	PRÉSENT	IMPARFAIT	PASSÉ SIMPLE	FUTUR
ÉCRIRE (psát)	j'écris tu écris il écrit nous écrivons vous écrivez ils écrivent	je écrivais tu écrivais il écrivait nous écrivions vous écriviez ils écrivaient	j'écrivis tu écrivis il écrivit nous écrivîmes vous écrivîtes ils écrivirent	j'écrirai tu écriras il écrira nous écrirons vous écrirez ils écriront
FAIRE (dělat)	je fais tu fais il fait nous faisons vous faites ils font	je faisais tu faisais il faisait nous faisions vous faisiez ils faisaient	je fis tu fis il fit nous fîmes vous fîtes ils firent	je ferai tu feras il fera nous ferons vous ferez ils feront
FALLOIR (je třeba) (valoir - stát, mít cenu)	il faut	il fallait	il fallut	il faudra
METTRE (dát, položit, klást) (permettre - dovolit, promettre - slíbit)	je mets tu mets il met nous mettons vous mettez ils mettent	je mettais tu mettais il mettait nous mettions vous mettiez ils mettaient	je mis tu mis il mit nous mîmes vous mîtes ils mirent	je mettrai tu mettras il mettra nous mettrons vous mettrez ils mettront
MOURIR (zemřít)	je meurs tu meurs il meurt nous mourons vous mourez ils meurent	je mourais tu mourais il mourait nous mourions vous mouriez ils mouraient	je mourus tu mourus il mourut nous mourûmes vous mourûtes ils moururent	je mourrai tu mourras il mourra nous mourrons vous mourrez ils mourront
NAÎTRE (narodit se)	je nais tu nais il naît nous naissons vous naissez ils naissent	je naissais tu naissais il naissait nous naissons vous naissez ils naissaient	je naquis tu naquis il naquit nous naquîmes vous naquîtes ils naquirent	je naîtrai tu naîtras il naîtra nous naîtrons vous naîtrez ils naîtront
PARTIR (odejít) (dormir - spát, sentir - cítit, sortir - vyjít)	je pars tu pars il part nous partons vous partez ils partent	je partais tu partais il partait nous partions vous partiez ils partaient	je partis tu partis il partit nous partîmes vous partîtes ils partirent	je partirai tu partiras il partira nous partirons vous partirez ils partiront
PLAIRE (líbit se)	je plais tu plais il plaît nous plaisons vous plaisez ils plaisent	je plaisais tu plaisais il plaisait nous plaisons vous plaisiez ils plaisaient	je plus tu plus il plut nous plûmes vous plûtes ils plurent	je plairai tu plairas il plaira nous plairons vous plairez ils plairont

Slova
ABECEDNÍ PŘEHLED NE-POUŽÍVANĚJŠÍCH NEPRAVIDELNÝCH SLOVES

CONDITIONNEL	SUBJONCTIF			IMPÉRATIF	PARTICIPES PRÉSENT/ PASSÉ
	PRÉSENT	PRÉSENT	IMPARFAIT		
je écrirais tu écrirais il écrirait nous écririons vous écririez ils écriraient	que j'écrive que tu écrives qu'il écrive que nous écrivions que vous écriviez qu'ils écrivent	que j'écrivisse que tu écrivisses qu'il écrivît que nous écrivissions que vous écrivissiez qu'ils écrivissent	écris écrivons écrivez	écrivant/écrit	
je ferais tu ferais il ferait nous ferions vous feriez ils feraient	que je fasse que tu fasses qu'il fasse que nous fassions que vous fassiez qu'ils fassent	que je fisse que tu fisses qu'il fît que nous fussions que vous fussiez qu'ils fussent	fais faisons faites	faisant/fait	
il faudrait	qu'il faille	qu'il failût	(nepoužívá se)	(nepoužívá se/failu)	
je mettrai tu mettrai il mettrait nous mettrions vous mettriez ils mettraient	que je mette que tu mettes qu'il mette que nous mettions que vous mettiez qu'ils mettent	que je misse que tu misses qu'il mît que nous missions que vous missiez qu'ils missent	met mettons mettez	mettant/mis	
je mourrais tu mourrais il mourrait nous mourrions vous mourriez ils mourraient	que je meure que tu meures qu'il meure que nous mourrions que vous mourriez qu'ils meurent	que je mourusse que tu mourusses qu'il mourût que nous mourrussions que vous mourrussiez qu'ils mourussent	meurs mourons mourrez	mourant/mort	
je naîtrais tu naîtrais il naîtrait nous naîtrions vous naîtriez ils naîtraient	que je naisse que tu naisses qu'il naisse que nous naissons que vous naissez qu'ils naissent	que je naquisse que tu naquisses qu'il naquît que nous naquissions que vous naquissiez qu'ils naquissent	naiss naissions naissiez	naissant/né	
je partirai tu partirai il partirait nous partirions vous partiriez ils partiraient	que je parte que tu partes qu'il parte que nous partions que vous partiez qu'ils partent	que je partisse que tu partisses qu'il partît que nous partissions que vous partissiez qu'ils partissent	pars partons partez	partant/parti	
je plairai tu plairai il plairait nous plairions vous plairiez ils plairaient	que je plaise que tu plaises qu'il plaise que nous plaisions que vous plaisiez qu'ils plaisent	que je plussé que tu plusses qu'il plût que nous plussions que vous plussiez qu'ils plussent	plais plaisons plaisez	plaisant/plu	

Slovesa
ABECEDNÍ PŘEHLED NEJPOUŽÍVANĚJŠÍCH NEPRAVIDELNÝCH SLOVES

INFINITIF	INDICATIF				
	PRÉSENT	IMPARFAIT	PASSÉ SIMPLE	FUTUR	
PLEUVOIR (mršet)	il pleut	il pleuvait	il plut	il pleuvra	
POUVOIR (moci)	je peux	je pouvais	je pus	je pourrai	
	tu peux	tu pouvais	tu pus	tu pourras	
	il peut	il pouvait	il put	il pourra	
	nous pouvons	nous pouvions	nous pûmes	nous pourrons	
	vous pouvez	vous pouviez	vous pûtes	vous pourrez	
	ils peuvent	ils pouvaient	ils purent	ils pourront	
PRENDRE (brát, vzít) - apprendre - naučit se, poznat,, comprendre - pochopit,, reprendre - znovu něco začít)	je prends	je prenais	je pris	je prendrai	
	tu prends	tu prenais	tu pris	tu prendras	
	il prend	il prenait	il prit	il prendra	
	nous prenons	nous prenions	nous prîmes	nous prendrons	
	vous prenez	vous preniez	vous prîtes	vous prendrez	
	ils prennent	ils prenaient	ils prirent	ils prendront	
	SAVOIR (vědet)	je sais	je savais	je sus	je saurai
tu sais		tu savais	tu sus	tu sauras	
il sait		il savait	il sut	il saura	
nous savons		nous savions	nous sûmes	nous saurons	
vous savez		vous saviez	vous sûtes	vous saurez	
ils savent		ils savaient	ils surent	ils sauront	
SUIVRE (následovat, sledovat)		je suis	je suivais	je suivis	je suivrai
		tu suis	tu suivais	tu suivis	tu suivras
	il suit	il suivait	il suivit	il suivra	
	nous suivons	nous suivions	nous suivîmes	nous suivrons	
	vous suivez	vous suiviez	vous suivîtes	vous suivrez	
	ils suivent	ils suivaient	ils suivirent	ils suivront	
	VALOIR (mít cenu, stát)	je vauds	je valais	je valus	je vaudrai
		tu vauds	tu valais	tu valus	tu vaudras
		il vaut	il valait	il valut	il vaudra
		nous valons	nous valions	nous valûmes	nous vaudrons
vous valez		vous valiez	vous valûtes	vous vaudrez	
ils valent		ils valaient	ils valurent	ils vaudront	
VENIR (přijít) (devenir - stát se,,revenir - vrátit se,, tenir - držet)		je viens	je venais	je vins	je viendrai
		tu viens	tu venais	tu vins	tu viendras
	il vient	il venait	il vint	il viendra	
	nous venons	nous venions	nous vîmes	nous viendrons	
	vous venez	vous veniez	vous vîtes	vous viendrez	
	ils viennent	ils venaient	ils vinrent	ils viendront	
	VIVRE (žít)	je vis	je vivais	je vécus	je vivrai
tu vis		tu vivais	tu vécus	tu vivras	
il vit		il vivait	il vécut	il vivra	
nous vivons		nous vivions	nous vécûmes	nous vivrons	
vous vivez		vous viviez	vous vécûtes	vous vivrez	
ils vivent		ils vivaient	ils vécurent	ils vivront	

Slovesa
ABECEDNÍ PŘEHLED NEJPOUŽÍVANĚJŠÍCH NEPRAVIDELNÝCH SLOVES

CONDITIONNEL	SUBJONCTIF	IMPARFAIT	IMPÉRATIF	PARTICIPES
il pleuvrait	qu'il pleuve	qu'il plût	nepoužívá se	pleuvant/plu
je pourrais	que je puisse	que je pusse	nepoužívá se	pouvant/pu
tu pourrais	que tu puisses	que tu pusses		
il pourrait	qu'il puisse	qu'il pût		
nous pourrions	que nous puissions	que nous pussions		
vous pourriez	que vous puissiez	que vous pussiez		
ils pourraient	qu'ils pussent	qu'ils pussent		
je prendrais	que je prenne	que je prisse		prenant/pris
tu prendrais	que tu prennes	que tu prisses	prends	
il prendrait	qu'il prenne	qu'il prît		
nous prendrions	que nous prenions	que nous prissions	prenez	
vous prendriez	que vous preniez	que vous prissiez		
ils prendraient	qu'ils prennent	qu'ils prissent		
je saurais	que je sache	que je susse		sachant/su
tu saurais	que tu saches	que tu susses	sache	
il saurait	qu'il sache	qu'il sût		
nous saurions	que nous sachions	que nous sussions	sachez	
vous sauriez	que vous sachiez	que vous sussiez		
ils sauraient	qu'ils sachent	qu'ils sussent		
je suivrais	que je suive	que je suivisse		suivant/suivi
tu suivrais	que tu suives	que tu suivisses	suis	
il suivrait	qu'il suive	qu'il suivit		
nous suivrions	que nous suivions	que nous suivissions	suivez	
vous suivriez	que vous suiviez	que vous suivissiez		
ils suivraient	qu'ils suivent	qu'ils suivissent		
je vaudrais	que je vaille	que je valusse	nepoužívá se	valant/valu
tu vaudrais	que tu vailles	que tu valusses		
il vaudrait	qu'il vaille	qu'il valût		
nous vaudrions	que nous valions	que nous valussions		
vous vaudriez	que vous valiez	que vous valussiez		
ils vaudraient	qu'ils valaient	qu'ils valussent		
je viendrais	que je vienne	que je vinsse		venant/venu
tu viendrais	que tu viennes	que tu vinsses	viens	
il viendrait	qu'il vienne	qu'il vînt		
nous viendrions	que nous venions	que nous vinssions	venez	
vous viendriez	que vous veniez	que vous vissiez		
ils viendraient	qu'ils viennent	qu'ils vinssent		
je vivrais	que je vive	que je vécusse		vivant/vécu
tu vivrais	que tu vives	que tu vécut	vis	
il vivrait	qu'il vive	qu'il vécut		
nous vivrions	que nous vivions	que nous vécut	vivez	
vous vivriez	que vous viviez	que vous vécut		
ils vivraient	qu'ils vivent	qu'ils vécut		

Slovesa
ABECEDNÍ PŘEHLED NEJPOUŽÍVANĚJŠÍCH SLOVES

INFINITIF	INDICATIF			
	PRÉSENT	IMPARFAIT	PASSÉ SIMPLE	FUTUR
VOIR (vidět)	je vois	je voyais	je vis	je verrai
VOULOIR (chtít)	tu vois	tu voyais	tu vis	tu verras
	il voit	il voyait	il vit	il verra
	nous voyons	nous voyions	nous vîmes	nous verrons
	vous voyez	vous voyiez	vous vîtes	vous verrez
	ils voient	ils voyaient	ils virent	ils verront
	je veux	je voulais	je voulus	je voudrai
tu veux	tu voulais	tu voulus	tu voudras	
il veut	il voulait	il voulut	il voudra	
nous voulons	nous voulions	nous voulûmes	nous voudrions	
vous voulez	vous vouliez	vous voulûtes	vous voudrez	
ils veulent	ils voulaient	ils voulurent	ils voudront	

Príslovce - Adverbes

jsou neohybná slova vyjadřující bližší okolnosti děje, stavu, stupeň vlastnosti nebo míru jevů.

Tvoření:

- Príslovce odvozené od přídavných jmen se tvoří příponou **-ment**, a to zpravidla od tvaru žen. rodu:

sérieux, sérieuse	sérieusement	vážný, vážná - vážně
-------------------	--------------	----------------------
- Od tvaru mužského rodu, končí-li příř. jméno na samohlásku:

vrai	vraiment	opravdový-opravdu
------	----------	-------------------
- Některá příslovce se tvoří od rodu mužského příponou **-ément**:

aveugle	aveuglément	slepě, zaslepeně
commode	commodément	pohodlně
commun	communément	společně
conforme	conformément	v soulase, podle
énorme	énormément	ohromně
express	expressément	výslovně
intense	intensément	usilovně
précis	précisément	přesně, právě
profond	profondément	hluboce
- Od přídavných jmen končících v mužském rodu na ent, -ant se tvoří příslovce odřízením této koncovky a jejím nahrazením koncovkami **-emment, -amment**

violent, violente	violemment	prudký, prudká - prudce
puissant, puissante	puissamment	mocný, mocná - mocně
- Některá příslovce mají stejný tvar jako přídavná jména a jejich užití je pak většinou omezeno na spojení pouze s určitými slovesy.

voir clair	vidět jasně
voir rouge	vidět rudě (mít vztek)
aller droit	jit přímo
coûter cher	stát hodně
parler haut	mluvit nahlas
parler bas	mluvit potichu

Príslovce

CONDITIONNEL	SUBJONCTIF	IMPARFAIT	IMPÉRATIF	PARTICIPES
je verrais	que je voie	que je visse		voyant/vu
tu verrais	que tu voies	que tu visses	vois	
il verrait	qu'il voie	qu'il vît		
nous verrions	que nous voyions	que nous vissions	voyez	
vous verriez	que vous voyiez	que vous vissiez		
ils verraient	qu'ils voient	qu'ils vissent		
je voudrais	que je veuille	que je voulusse		voulant/voulu
tu voudrais	que tu veuilles	que tu voulusses		
il voudrait	qu'il veuille	qu'il voulût		
nous voudrions	que nous voulions	que nous voulussions		
vous voudriez	que vous vouliez	que vous voulussiez		
ils voudraient	qu'ils veuillent	qu'ils voulussent		

Druhy příslovci

- Príslovce místa, příkl.:

ici	tady
là-bas	tam
autour	okolo
- Príslovce času, příkl.:

hier	včera
en fin	konečně
aujourd'hui	dněs
soudain	náhle
demain	zítra
jamais	nikdy
- Príslovce způsobu, příkl.:

par hasard	náhodou
à tort	neprávem
expres	naschvál
plutôt	spíše
- Príslovce množství nebo míry, příkl.:

trop	příliš
presque	skoro, téměř
assez	dost
à peu près	asi, přibližně
- Príslovce srovnávací, příkl.:

mieux	lépe
moins	méně
plus	více
pis	hůře
- Príslovce tázací, příkl.:

pourquoi	proč
comment	jak
quand	kdy
combien(de)	kolik
d'où	odkud
par où	kudy
- Príslovce větná (modální), příkl.:

certainement	jistě
en effet	vskutku, totiž
peut-être	snad, možná
vraiment	opravdu, skutečně

Stupňování příslovčí

Table with 5 columns: Nepravdělné, plus, le plus, mnoho, více, nejvíce. Rows include: beaucoup, peu, bien, mal, Pravidelné, Podobně jako u přídavných jmen...

Postavení příslovčí ve větě

Table with 2 columns: French sentence, English translation. Rows include: Před urbovaným přídavným jménem..., Za urbovaným slovesem..., Mezi pomocným slovesem..., Na začátku věty...

Přídavná příloha - Slovník

Stahování se členem

U přídavků à a de dochází zpravidla ke stahování se členem následujícího podstatného jména (pokud jméno není bez členu) a tak spolu se členem vyjadřují rod a číslo podst. jména. Toto se vztahuje i na přídavná souloví zakončená výrazy de a à.

Přídavná jednoduchá

český překlad v, ve, do (na) místně: Il est à la gare, à Lyon - je na nádraží, v Lyonu; il va à la gare, à Lyon - jde na nádraží, jede do Lyonu vzdálenost: c'est à 100 mètres d'ici - je to sto metrů odtud časově: je viendra à sept heures. Přijdu v sedm hodin.

Přídavná jednoduchá

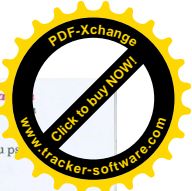
po časově: Il est arrivé après leur départ. Přijel po jejich odchodu. za, po pořadí: Il a couru après Daniel. Přiběhl po Danielovi (= za Danielem). před časově: avant minut - před půlnocí pořadí: Il est arrivé avant (tous) les autres. Umístil se před všemi ostatními. s doprovod: Viens avec moi. Pojď se mnou. způsob: Il agit toujours avec prudence. Vždy jedná opatrně. prostředek: Il écrit toujours avec le même stylo. Píše vždy stejným perem. chez u (někoho doma), k (někomu domů) Je suis chez moi. Jsem doma. On est bien chez vous. U vás (doma) se člověk dobře cítí. contre o místně: Appuyez - vous contre ce mur. Opete se o tu stěnu. proti, za, na opak, vynucenost: agir contre sa volonté - jednat proti svému svědomí výměna: changer des couronnes contre des francs - proměnit koruny na franky. dans - užívá se hlavně o prostoru uvnitř v, do dans l'armoire - ve skříni, do skříně; dans un bureau, dans ce bureau, dans mon bureau ve spojení s neurčitým členem, se zájmenem ce nebo zájmenem přivlastňovacím užíváme přídavnou přílohu místo přídavné, i když nechceme přímo zdůraznit umístění uvnitř nebo směrování dovnitř časově: vyjadřuje dobu, po jejímž uplynutí se něco odehrálo nebo odehraje. Právě dnes jsem se vrátil. Vrátil se za týden. Vrátil se za týden. srovnej en vztahující se k času de místně: ils sont revenus de la faculté. Vrátili se z fakulty. označuje původ: Elle vient de Londres. Pochází z Londýna. od časově: Monsieur Boulot travaille du matin au soir. Pan Boulot pracuje od rána do večera. Pozn.: Dále může přídavná vyjadřovat např.: nepřímý předmět: Je me souviens de toi. Vzpomínám si na tebe. příčinu: sauter de joie - skákat radostí činitele (u sloves v trpném rodu vyjadřující cíl nebo trvání) être adoré de ses amis - být zbožhováán svými přáteli materiál: un bungalow de bois (ale také en bois) dřevěná chatka velikost, váhu: elle est d'une taille moyenne - má průměrnou (střední) postavu, une carpe de deux kilos - dvoukilový kapr rozdíl v množství, velikosti: la colline à gauche est plus haute de 100 mètres que celle à droite - kopec vlevo je vyšší o 100 metrů než ten vpravo v některých slovních spojeních - trvání: de nos jours - nyní, v této době, de son vivant - za jeho života vztah části k celku: un de nous - jeden z nás

Přídavná příloha - Slovník

depuis (už) od pouze o čase: Il l'attend depuis une demi - heure. Čeká na mne už půl hodiny. dès hned od Il chante dès le matin. Zpívává hned od rána. derrière za místně: derrière le bâtiment - za budovou devant před místně devant le bâtiment - před budovou en v, ve, do, na místně: ils sont montés en haut. Vystoupili nahoru. nečastěji se pojí se jmény zemí a ostrovů z. rodu en France (ve Francii, do Francie), en Corse (na Korsice, na Korsiku) a se jmény zemí muž. rodu začínajícími samohláskou: en Iran, en Irak Pozn.: francouzské přídavné vztahující se k místu, vyjadřují velice často jak místo, kde se něco nachází, tak směrování k tomuto místu za časově: vyjadřuje dobu, během níž se něco odehraje (odehrálo, odehrává) Il le fera en une semaine. Udělá to za týden (do týdne) - srovnej: en x dans v ustálených spojeních: en janvier - v lednu (se jmény měsíců), en automne - na podzim Ale au printemps ve spojení s dopravním prostředkem en avion, en auto, en bateau - letadlem, autem, lodí. materiál: spolu s přídavnou de une robe en soie (de soie) hedvábné šaty entre mezi (dvěma) místně: entre Pierre et Jacques - mezi Petrem a Jakubem entre deux bâtiments - mezi dvěma budovami časově: Je reviendrai entre cinq et six heures. Vrátním se mezi pátou a šestou hodinou. envers vůči, vzhledem k Il était toujours plein d'égards envers nous. Byl stále plný ohledů vůči nám. excepté vyjma, kromě, mimo Personne ne s'est présenté excepté Passepartout. Nikdo se nedostavil kromě Passepartout. malgré přes, proti Il l'a fait malgré ses reproches. Udělal to, přes její výčitky. par přes místně (na otázku kudy, kam) passer par cette ville - projet tímto městem, jet přes toto město po přídavná par označuje také: způsob a prostředek: prendre quelqu'un par la main - vzít někoho za ruku, expédier un colis par la poste - poslat balíček poštou původce děje: Je l'ai appris par mes copains. Naučil jsem se to od svých kamarádů. příčinu, motivaci: Il me l'a dit par pitié. Řekl mi to ze soucitu. podílnost: deux fois par semaine - dvakrát za týden (týdně)

Přídavná příloha - Slovník

pour pro, za, na, k, kvůli účel, určení, zájem travailler pour l'argent - pracovat pro (za) peníze, médicament pour la touse - lék na kašel (proti kašli), pour ses beaux yeux - pro její hezké oči za, místo výměnu, náhradu se servir d'une expression pour une autre - užití jednoho výrazu místo jiného na časově (označuje trvání) Il est parti pour trois jours. Odjel na tři dny. do určení místní train pour Paris - vlak do Paříže bez sans: následující podst. jméno je bez členu rester sans ami - zůstat bez přítele Je-li však podstatné jméno blíže určeno, stojí před ním člen: Il ne pourrait l'apprendre sans le livre que je lui ai prêté. Nemohl by se to naučit bez knihy, kterou jsem mu půjčil. podle selon (d'après, suivant) vos ordres - podle vašich příkazů na sur místně sur la chaise - na židli, tirer sur un cible - střílet na terč o časovém pořadí (okamžitá následnost) Sur ces mots il s'est tourné vers nous. Po těch slovech se k nám obrátil. vztah mezi činností a jejím předmětem: le traité sur les origines de l'homme - pojednání o původu člověka. Pozn.: Mohli bychom použít také přídavnou de ve významu o, ale přídavná sur vyjadřuje hlubší přístup k předmětu předmetu, tématu poměr, rozměr un mètre sur deux jedenkrát dva metry se slovesnými vazbami: compter sur q - počítat s někým vers k, směrem k, na místně aller vers le Nord - jít k severu, na sever časově: revenir vers six heures - vrátit se k šesté hodině, asi v šest Přídavná příloha - Slovník à cause de kvůli Ils l'ont fait à cause de vous. Udělali to kvůli vám. à côté de vedle Paul s'est assis à côté de Marguerite. Pavel si sedl vedle Markéty. à part kromě, vedle, mimo à part cette solution - mimo toto řešení à partir de od À partir d'aujourd'hui nous commençons à nous servir de cette méthode. Ode dneška začínáme používat tuto metodu. à travers přes, skrz à travers les montagnes, cette rue ... přes hory, tuto ulici ...

S **A** **Spojky souřadící - de coordination**

au dessous de
 au dessous de la table - pod stolem
 au dessus de

nad
 au dessus de l'eau - nad vodou
auprès de

u, k (těsná blízkost)
 Il s'est assis **auprès** d'elle. Posadil se těsně k ní.
en face de

naproti
 en face du cinéma - **naproti** kinu
faute de

z nedostatku
 Faute d'un autre divertissement il a regardé la télé. **Z nedostatku** jiné zábavy se díval na televizi.
grâce à

díky (komu, čemu)
 Nous l'avons réussi **grâce à** vous. Podařilo se nám to **díky** vám.
hors de

mimo, vně
 Cet animal ne peut pas vivre **hors de** l'eau. Tento živočich nemůže žít **mimo** vodu.
jusque

až (téměř vždy se pojí s další předložkou)
 vyjadřuje krajní bod, který není překročen
jusqu' à midi - až do poledne, jusqu' en Algérie - až do Alžírského jasuqu' à la forêt - až k lesu
près de

u (místně), asi (časově)
 habiter **près de** l'école - bydlit **u** školy, **près d'un mois - asi měsíc**
quant à

co se týká
 Quant à moi, j'y vais. **Co se mě týká**, jdu tam.

Spojky - Conjonctions

A) Spojky souřadící - de coordination

- slučovací**
et, a, ni ... ni (+ne) ani ... (ani)
 Pierre **et** Paul - Petr **a** Pavel. Tu es déjà **grand et** fort. Už jsi velký **a** silný. Il n'a **ni** sœur **ni** frère. Nemá sestru **ani** bratra.
- odpovrací**
mais
 Ce n'est pas votre chien **mais** le mien. To není váš pes **ale** můj.
cependant
présto
(pourtant)
 Vous êtes modeste **et cependant** vous savez apprécier des choses de valeur. Jste skromná **a přesto** umíte ocenit hodnotné věci.
- vylučovací**
soit ... soit
buť - nebo
 Soit tu es sage **soit** tu vas te coucher. **Budťo** budeš hodný **nebo** půjdeš spát.
ou (ou bien)
nebo
 Vous voulez du café **ou** du thé? Chcete kávu **nebo** čaj?
sinon
nebo
 Tu seras sage, **sinon** je te donne une gifle. Budeš hodný **nebo** dostaneš facku.
- stupňovací**
et même - a dokonce, et encore - a ještě, mais encore - ale ještě, non seulement... mais

B) Spojky podřadící - de subordination

en plus - nejen .. ale dokonce
 Non seulement ce monsieur n'a pas battu son chien, **mais en plus** il l'a caressé. Pán svému psu **njenen** nenabil, **ale dokonce** ho hladil.

5. srovnávací
comme - jako ainsi que - tak jako
 Comme le chien, le chat est un fidèle ami de l'homme. Kočka je **stejně jako** pes věrný přítel člověka

6. důsledkové
donc, c'est pourquoy - proto, a tak; par conséquent - tudíž, tedy
 C'est un homme paresseux, **donc** il est toujours sans argent. Je to líný člověk, **a tak** je pořád bez peněz.

7. důvodový
car protože
 Dépêchez - vous **car** le train va partir tout de suite. Pospěšte si, **protože** vlak hned odjede.

B) Spojky podřadící - de subordination

Upadájí vedlejší větu obsahovou nebo příslovečnou

Spojky jednoduché
A) vět vedlejších obsahových
A1) podmětých: Il faut que les mots ne se vident pas de leur contenu. Je třeba, aby slova nezradila svůj význam.
A2) předmětých: Je suis sûr que tu te trompes. Jsem si jistý, že se mýlíš.
B) vět příslovečných
Comme
 vyjadřuje vztahy:
příčinny: Comme il est prudent, il ne perd jamais rien. **Protože** je opatrný, nikdy nic neztratí. (Vedlejší věta přičinná uvedená spojkou comme stojí na začátku souvětí)
srovnávací: Il me regardait **comme** on regarde un étranger. Díval se na mě **jako** se díváme na cizince.
způsobový: Il se comporte chaque fois **comme** il convient. Pokaždé se chová **jak** se sluší.
Quand
 když
 označuje čas: Quand je l'ai regardé il a souri. **Když** jsem se na něho podívala, pousmál se.
 Quand tu aura fini ce travail, on ira se promener. **Až** dokončíš tu práci, půjdeme se projít.
Que
 vyjadřuje:
příčinu: Sortez par ici **que** l'on ne vous aperçoive pas. Vyjděte tudy, **ať** si vás nevíšimnou.
důsledek: Il ne pleut pas autant **que** tu ne puisse aller faire des achats. Neprší **tolik**, **abys** nemohl jít nakoupit.
podmínku: **Que** vous voulez ou non vous devez y aller. **Ať** chcete nebo ne, musíte tam jít.
Si
 jestli, jestliže
 označuje:
podmínku: **Si** vous ne venez pas avec nous, vous perdrez sûrement votre chemin.
Jestliže nepůjdete s námi, určitě zabloudíte.
kdyby
předpoklad: **Si** nous avions des vacances de deux ans nous entreprendrions un tour du monde. **Kdybychom** měli dva roky prázdnin, podnikli bychom cestu kolem světa.
jestli, jestliže
příčinu: **Si** tu te sens faible, c'est que tu n'as rien mangé depuis ce matin. **Jestliže** se cítíš slabý, je to proto, že jsi nic od rána nejedla.
co kdyby
návrh: **Si** nous allions nous promener? **Co kdybychom** se šli projít?
kdyby
přání: **Si** je savais ce qu'ils pensent! **Kdybych** tak věděla co si myslí!
kdyby
líto: **Si** vous m'aviez prévenu plus tôt! **Kdybyste** mě varovali dříve!
Sinon
 vyjadřuje **podmínku zápornou**:
 nebo ne
 Courrez bien vite **sinon** le bus va partir sans vous. Utíkejte hodně rychle **nebo** autobus odjede bez vás.

Spojková sousloví - Locutions - Conjonctions

- A) vět obsahových (zpravidla předmětých)**
à ce que - aby, že
 Je tiens à ce que vous le fassiez tout de suite. Trvám na tom, **abyste** to udělali hned.
de ce que - že
 Votre maman est contente **de ce que** vous soyez aussi sages **aujourd'hui**. Vaše maminka je spokojená, **že** jste dnes tak hodné.
 Obě tyto spojky vyžadují „subjunctiv“.
- B) vět příslovečných**
- věty časové**
zatímco: alors que, pendant que, tandis que; **pokud, dokud**: tant que ;
zároveň: en même temps que
 vyjadřují současnost
 např.: Je dois y aller **tant que** j'y pense. Musím tam jít, **dokud** na to myslím.
 jakmile
dès que - Dès qu'il m'a vu il a souri. **Jakmile** mě uviděl, usmál se.
 vyjadřují předčasnost
 sotvaže
à peine que - À peine qu'il est revenu il s'est mis à chanter. **Sotvaže** se vrátil, dal se do zpěvu.
než, dokud ne
en attendant que, jusqu'à ce que
 vyjadřují následnost
 Nous attendrons **jusqu'à ce que** qu'il vienne. Budeme čekat, **dokud** nepřijde.
 - věty přičinné**
protože
parce que: Nous pouvons sortir **parce que** il a cessé de pleuvoir. Můžeme jít ven, **protože** přestalo pršet.
jelikož, s ohledem na to, že
attendu que, étant donné que, du fait que, vu que
 - věty podmínkové**
au (dans le) cas ou v případě, že
à condition que (+ budoucí čas n. kondicionál) pod podmínkou, **pokud, jestliže, že**: À condition que vous accepteriez nous irons avec vous. **Pokud** to přijmete, půjdeme s vámi.
 à moins que - ledaže
 - věty přípustkové**
prestože malgré que
ackoliv bien que
trebaže encore que
 dejme tomu že, **jestliže supposé que, à supposer que**
 Bien que vos résultats soient très bons nous ne pouvons pas vous offrir ce poste. **Prestože** vaše výsledky jsou velmi dobré, nemůžeme vám to místo nabídnout.
 - věty důsledkové**
takže (en) sorte que, si (bien) que, de manière (façon) que
 Elle est si naïve qu'elle ne cesse pas de métonner. Je **tak** naivní, že mě nepřestává udívat.
 - věty účelové**
aby afin que, pour que aby ne de peur que + ne
 Prévenez-les à temps afin qu'ils ne soient pas trop surpris. Upozorněte je včas, **aby** nebyli příliš překvapeni.
 - věty způsobové**
místo au lieu que: Il préfère lui téléphoner au lieu d'y aller lui-même. Raději mu zavolá, místo aby tam šel osobně.
aniž sans que
 - věty přirovnávací**
tolik jako tant que, autant que
vice než plus que
lépe než mieux que
 „Nul n'a plus grand amour **que** celui qui donne sa vie pour ses amis.“ (Le Nouveau Testament, Jean 15, 13)
 Nikdo nemá **větší** lásku **než** ten, kdo položí život za své přátele. (Nový zákon, Jan 15, 13)

Seznam použité literatury

Callamand, M., Grammaire vivante du français, Èvreux, Larousse 1991
 Dubois, J., Lagane, R.: La nouvelle grammaire du français, Tours, Larousse, 1989
 Ducháček, O. Bartoš, J., Grammaire du français contemporain, Bratislava, SPN, 1976
 Hendrich, J., Radina, O., Tláškal, J.: Francouzská mluvnice, Praha, SPN, 1991
 Práda, M., Právdová, M.: Francouzština pro sanouky, Praha, SPN, 1991
 Robert, P.: Dictionnaire de la langue française, Paris, Dictionnaires Le Robert, 1986
 Stauchová, V.: Stručná mluvnice francouzštiny, Praha, CSAV, 1963